Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ». — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47-йил чиқиши. № 60 (13.016).
13 МАРТ 1965 йил ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Совхоз чорвадорларининг ютуғи

Ўзбекистон районидаги Жданов номли совхоз чорвадорлари давлатга 37 тонна гўшт етказиб бердилар. Биринчи квартал плани 130 процент адо этилди.

Совхоз чорвадорлари иккинчи квартал планини 1 Май байрамига қадар бажариш учун 210 бош қорамолни сўқимга боқаётирлар.

Б. ШОКИРОВ.

МОЛ СОТИБ ОЛИШ УЧУН КРЕДИТ БЕРИЛДИ

Давлатимиз сигир ва ғунажин сотиб олишда Ўзбекистон колхозчилари, ишчи ва хизматчиларига ёрдам бериш учун бир ярим миллион сўм ажратди. Ҳозир давлат банкининг муассасалари меҳнаткашлар билан тузилган шартномалар асосида уларга қарз бермоқда. Масалан, ҳар бир оила сигир сотиб олиш учун 300 сўм, ғунажин сотиб олиш учун 150 сўмгача қарз олиши мумкин. Қарзни тўлаш муддатлари ҳам белгилаб қўйилди. Сигир сотиб олиш учун бериладиган қарзлар иккинчи йилдан, ғунажин учун берилган қарзлар эса учинчи йилдан бошлаб қайтарилади.

Шу йилнинг биринчи ярмида республикадаги ихтисослаштирилган савдо шохобчасига 15.800 тонна ембоп дон ва кепак келтирилади. Шунинг бир қисми хонадонларга сотишга чиқарилади.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН КОММУНИСТИК ҲАРАКАТИНИ ЖИПСЛАШТИРИШ САРИ ҚЎЙИЛГАН КАТТА ҚАДАМ

Австралия, Аргентина, Болгария, Бразилия, Буюк Британия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Ҳиндистон, Италия, Куба, Монголия, Польша, Сурия, СССР, Финляндия, Франция, Чехословакия коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг маслаҳат учрашуви тўғрисидаги Ахборот 10 мартда «Правда»да ва кўпгина мамлакатларнинг коммунистик газеталарида эълон қилинди. АҚШ Коммунистик партиясининг вакиллари учрашувда кузатувчилар сифатида қатнашдилар.

Маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг бутун ишлари сингари Ахборот ҳам барча коммунистик ва ишчи партияларнинг, жаҳондаги бутун демократик жамоатчиликнинг эътиборини ўзига тортмоқда.

Ахборотда кўрсатиб ўтилганидек, учрашувдан мақсад ўзаро қизиқиш туғдираётган масалалар устида маслаҳатлашиб олишдир. Учрашув қатнашчилари келишмовчиликларни бартараф қилиш ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлаш йўллари тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Дўстона ва эркин вазиятда ўтган фикрлашув самарали бўлди ҳамда ҳозир эълон қилинган ҳужжатлар фикрлашув охирида якдиллик билан қабул қилинди.

Москвадаги Маслаҳат учрашувининг якунлари — империализмга ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия ва социализм учун кураш ишига қўшилган салмоқли ҳиссадир. Учрашув қатнашчилари империализмга қарши кураш масалаларида ўз қарашларининг бир хилдалигини намойиш қилиб кўрсатдилар, жаҳон реакцияси кучларининг агрессив ҳаракатларига қаттиқ зарба беришга маҳкам бел боғлаганликларини билдирдилар.

Маслаҳат учрашуви коммунистик ҳаракатни жипслаштириш байроғи остида ўтди. Учрашув қатнашчилари ўз партияларининг мавжуд қийинчиликлар ва келишмовчиликларни бартараф этишга қаратилган, ишчилар синфининг буюк идеаллари йўлида, умумий душманга қарши биргаликда олиб бориладиган кураш платформасида коммунистларни бирлаштиришга қаратилган хоҳиш-иродасини равшан баён қилдилар. Маълумки, учрашув ўтаётган вақтда буржуа матбуоти гўё фикр олишув жараёнида «бартараф этиб бўлмайдиган қийинчиликлар» туғилиб қолганлиги хусусида анчагина ҳар хил уйдирмаларни тарқатди. Ҳужжатлар учрашувнинг ҳамма қатнашчилари томонидан якдиллик билан қабул қилинганлиги антикоммунистик пропаганданинг мўлжалларига берилган зарба бўлиб тушди.

Маслаҳат учрашуви коммунистик ҳаракатни ҳаяжонлантириб турган проблемаларни муҳокама қилишга чинакам демократик муносабатда бўлиш вазиятида, тўла тенг ҳуқуқлилик ва қардош партияларнинг фикрларини ҳурматлаш асосида ўтди. Муҳокама қилинган масалаларни қараб чиқишга ҳар бир делегация ўз ҳиссасини қўшди. Учрашувнинг иши бошдан охиригача коллективчилик, дўстлик, очиқ кўнгиллилик ва қардошлик руҳи билан суғорилган эди.

Учрашувнинг ҳужжатлари — Ахборот, Вьетнамдаги воқеалар тўғрисидаги Баёнот — маслаҳатларда қатнашган партияларнинг чуқур интернационализмини, империализмга ва мустамлакачиликка қарши, монополистик капиталнинг ҳукмронлигига қарши кураш йўлида, озодлик ҳаракатини актив қўллаб-қувватлаш учун, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш йўлида курашиш учун улар барча қардош партияларни, ҳозирги замоннинг барча революцион кучларини жипслаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганликларини ифодалаб турибди.

Учрашув қатнашчилари марксизм-ленинизм принципларига амал қилиб, бутун революцион ҳаракат манфаатларини ҳамма нарсадан устун қўйдилар. Улар коммунистик ҳаракатдаги вазиятнинг бундан буён мураккаблаштирилишига йўл қўймасликка интилдилар, бирон партияга зиён етказмаган ҳолда, коммунистик ҳаракат сафларидаги қийинчиликларни бартараф қилиш учун, барча қардош партияларни жипслаштириш учун қулай шарт-шароитлар яратишга ёрдам беришга ҳаракат қилдилар. Улар жаҳон коммунизмининг умумий манфаатларини ўйлаб иш тутдилар. Қабул қилинган ҳужжатларнинг бутун руҳи ва мазмуни шундан далолат беради. Ҳозир у ёки бу масалада қандай позицияда турганликларидан қатъи назар, барча қардош партиялар бу ҳужжатлардан ҳаракатимизнинг бирон қисми манфаатларига мос бўлиб тушадиган ғоя ва қоидаларни эмас, балки бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг ишига, коммунизм иши учун империализмга қарши, барча курашчиларга хизмат қиладиган идея ва қоидаларни топадилар.

Қардош партиялар вакилларининг Маслаҳат учрашуви халқаро коммунистик ҳаракат учун масъулиятли бўлган бир даврда ўтди.

Умуман олганда сўнгги йилларда жаҳондаги воқеалар тинчлик ва социализм иши учун қулайлик туғдирувчи йўлдан ривожланиб келди. Социалистик системанинг куч-қудрати ўсди. Халқ демократияси мамлакатларида социалистик жамият барпо этилмоқда. Совет Иттифоқи коммунизмни муваффақият билан қурмоқда. Миллий озодлик ҳаракати янги-янги зўр ютуқларга эришди; ёш миллий давлатларнинг тобора кўпи ривожланишнинг капиталистик йўлидан боришни эмас, балки социализм қуришни мўлжалламоқда. Капитал мамлакатларида империалистик реакцияга қарши кураш зўрайиб бормоқда, шу муносабат билан ишчилар синфи барча сиёсий отрядларининг бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиши зарурлиги тобора кўп даражада тушунарли бўлиб қолмоқда. Умуман халқаро майдондаги кучларнинг нисбати ҳозир ҳам социализм ва тинчлик фойдасига ўзгариб бормоқда.

Аммо мана шу умумий тенденция жиддий қийинчиликлар ва ғовларни енгиб ўтиш орқали ўзига йўл очиб олмоқда. Империализм, аввало, Америка империализми жаҳоннинг турли районларида вазиятни кескинлаштиришга, халқаро тангликларнинг янги-янги ўчоқларини вужудга келтиришга интилмоқда. Халқаро миқёсда энг катта эксплуататор бўлган Америка империализми жаҳон реакциясининг бош таянчи ва халқаро жандарм сифатида майдонга чиқмоқда. АҚШ ҳукмрон доиралари сўнгги ойларда Жанубий Вьетнамда ҳарбий интервенцияни кенгайтириб юбордилар. Улар Вьетнам Демократик Республикасига қарши ошкора агрессия қилиш йўлига тушиб олдилар, ана шу социалистик мамлакат территориясидаги тинч шаҳарлар ва қишлоқларни ваҳшиёна бомбардимон қилдилар. Революцион Кубага қарши, Лаос ва Конго халқларига қарши бошланган игвогарликлар тўхтатилгани йўқ. Империалистлар Европадаги реваншчи кучларни ядро қуроли билан қайта қуроллантириш планларини амалга оширишга зўр бериб уринмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси халқаро кескинликни кучайтириб юбормоқда, умумий тинчлик учун таҳдид солувчи манба бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳозирги вазият барча коммунистик партиялардан, барча демократик ва тинчликсевар кучлардан империализмнинг янги агрессив ҳаракатларига қарши курашда бир ёқадан бош чиқариб, актив ва кескин чоралар кўришни талаб қилаётганлигини марксчи-ленинчилар равшан кўриб турибдилар. Тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган амалий чораларни кўриш зарур. Маслаҳат учрашувининг барча қатнашчилари халқларнинг, биринчи галда империалистлар агрессиясига дучор бўлган халқларнинг миллий озодлик курашига актив мадад кўрсатиш керак деган фикрни якдиллик билан билдирдилар.

Учрашув қатнашчиларининг мана шу масалалардаги якдиллиги Вьетнамдаги воқеалар тўғрисидаги Баёнотда ўз ифодасини топди. Қардош партияларнинг вакиллари бу ҳужжатда Вьетнам халқи билан, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси билан, интервентларга қарши мардона кураш олиб бораётган Жанубий Вьетнамни Озод қилиш миллий фронти билан ўзларининг астойдил бирдамликларини билдирдилар. Улар барча коммунистик партиялар ва социалистик мамлакатларга, миллий озодлик ва ишчилар ҳаракатининг барча кучларига, тинчлик ва тараққиёт ишини каттиқ туриб ҳимоя қилаётган кишиларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб, империалистик агрессияга қарши, миллий мустақиллик учун, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун олиб борилаётган курашда бирликни ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга чақирдилар. Учрашув қатнашчилари АҚШнинг ва АҚШ малайларининг қуролли кучлари Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишини, Вьетнам Демократик Республикасига қилинаётган ҳарбий ҳужумлар тўхтатилишини ўз партиялари номидан талаб қилдилар.

Маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг Вьетнамдаги воқеалар тўғрисида эълон қилган Баёноти — империализмга қарши курашга ва революцион курашга қўшилган катта ҳиссадир. Барча мамлакатларда жонбозлик билан қилинаётган оммавий ҳаракатларни кенг авж олдириш Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларига қарши курашда жуда катта роль ўйнаши мумкин.

Совет халқи Америка империализмининг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессив ҳаракатларидан дарғазаб бўлмоқда ва бу ҳаракатларни кескин қораламоқда. Совет Иттифоқи, совет халқи қардош социалистик мамлакат бўлган Вьетнам Демократик Республикасига нисбатан ўзларининг интернационал бурчларини бажарадилар, бунга ҳеч кимда заррача шубҳа бўлмаслиги керак.

Маслаҳат учрашувида қатнашган барча партиялар ҳозирги замоннинг барча революцион кучларини — социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқларини, миллий озодлик ҳаракатини, халқаро ишчилар синфини жипслаштириш ҳозирги давр шароитида ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб бормоқда, деган фикрга қўшилдилар. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлаш — ана шундай жипсликнинг зарур омили ва негизидир.

Жаҳон коммунизмининг, социалистик лагернинг бирлиги умумий душманга қарши уларнинг кучларига куч қўшади. Коммунистлар ўртасида ҳозир мавжуд бўлган келишмовчиликлар уларнинг жипслигини бўшаштириб, жаҳон озодлик ҳаракати ишига, коммунизм ишига путур етказади. Империалистик доиралар социалистик ҳамдўстлик ва жаҳон коммунистик ҳаракатидаги келишмовчиликлардан ўз мақсадларида фойдаланишга уринмоқдалар. Марксчи-ленинчиларнинг бундан муҳим сабоқлар чиқариб олмасликлари мумкин эмас.

Коммунистик ҳаракат сафларидаги келишмовчиликлар қардош партияларнинг, айниқса капиталистик мамлакатлардаги қардош партияларнинг фаолиятига салбий таъсир кўрсатаётганлигини ҳисобга олмасдан бўлмайди. Бу келишмовчиликлар меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари учун, тинчлик, демократия, миллий озодлик ва социализм иши учун коммунистлар олиб бораётган курашдаги асосий вазифаларни ҳал қилишга асло ёрдам бераётгани йўқ.

Шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб, Ахборотда айтилганидек, учрашув қатнашчилари марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида, 1957 йилги Декларация ва 1960 йилги Баёнот белгилаб берган йўл асосида халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштириш, унинг бирлигини мустаҳкамлаш учун ўз партиялари ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма чораларни кўришга қатъиян бел боғлаганликларини баён қилдилар.

Ҳозирги мавжуд келишмовчиликлар коммунистик партияларнинг сиёсий йўлига, шу партиялар назарияси ва тактикасининг кўпгина муҳим проблемаларига дахлдор эканлигини жуда яхши тушуниб, Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари «коммунистик партияларни бирлаштириб турган нарса ҳозирги пайтда уларни бир-биридан ажратиб турган нарсадан анча кучлироқ эканлигига» ишонганликларини билдирдилар. Ҳамма қардош партияларнинг битта душмани бор, у ҳам бўлса — империализм. Уларнинг битта мақсади бор, у ҳам бўлса — социализм ва коммунизм ғалабасини таъминлаш. Барча қардош партиялар марксизм-ленинизмни ўзларининг идеологиялари деб танимоқдалар. Уларнинг ҳаммаси 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашларида тузиб олинган умумий программага содиқ эканликларини айтмоқдалар. Бинобарин, умумий душман бўлган империализмга қарши курашда, халқларнинг озодлик ҳаракатини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашда, умумий тинчлик учун ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, ишчилар синфининг асил манфаатлари ва тарихий мақсадлари учун курашда барча қардош партияларнинг келишиб ҳаракат қилмоқлари учун зарур шарт-шароитлар бор.

Барча қардош партияларнинг умумий душманга қарши курашда худди мана шундай биргалашиб, келишиб ҳаракат қилишлари — коммунистик ҳаракатни жипслаштиришнинг реал, ҳаётий негизидир. Шу билан бирга, коммунистик ҳаракат сафларидаги мавжуд келишмовчиликларни бартараф этишнинг энг тўғри йўли ҳам ана шу. В. И. Ленин неча марта талаб уқтириб айтганидек, келишмовчиликларни бартараф қилмоқ учун амалий тажрибани, воқеаларнинг ўзи қандай бораётганлигини, кураш сабоқларини ҳисобга олиш зарур. Жаҳондаги ва айрим мамлакатлардаги ижтимоий ва сиёсий тараққиёт қайси бир позициянинг тўғрилиги ёки хатолигини оқибат-натижада кўрсатиб беради.

Учрашув қатнашчилари келишмовчиликларни тўла бартараф қилмоқ учун вақт керак деган фикрга таяндилар. Улар коммунистик ҳаракатни принципиал асосда жипслаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилдилар. Марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми таълим берадики, бир партиянинг хоҳиш-иродасини иккинчи партияга зўрлаб қабул қилдириш йўли билан ҳам, бирон партияга ўз сиёсий йўлингдан қайт деган талабни қўйиш йўли билан ҳам бирликка эришиб бўлмайди. Мавжуд қийинчиликларни бир ёқлик қилишга ёндашишда принципиал бўлиш, асосий эътиборни келишмовчиликлар борлигига қарамай, барча коммунистик партияларни бирлаштириб турган нарсаларни қидиришга қаратишни талаб қилади. Қийинчиликларни бартараф этишга, бирликка олиб борадиган йўлдан ҳозирнинг ўзидаёқ оғишмай ва аста-секин, қадамма-қадам бораверииш муҳимдир.

Бизнинг партиямиз бирлик учун курашга ана шундай принципиал муносабатда бўлишни қатъий туриб талаб қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин социалистик мамлакатларнинг, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини империализмга қарши, тинчлик ва социализм учун умумий кураш негизида мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча муҳим чоралар кўрилди. Сўнгги ойларда кўпгина қардош партияларнинг делегациялари билан учрашувлар ва музокаралар бўлиб ўтди. Бу учрашувлар ва музокаралар ҳам коммунистик ҳаракатдаги келишмовчиликларни бир ёқлик қилишнинг янги йўлларини, методларини қидиришга бағишланди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг 1965 йил январь ойида ўтказилган мажлиси катта аҳамиятга эга бўлди. Бу мажлисда Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқлар бошчилигидаги Совет делегацияси қатнашди. Социалистик давлатлар партиялари ва ҳукуматлари раҳбарларининг ана шу учрашуви империализм агрессив хуружлар қилаётган бир вазиятда социалистик давлатлар бирдам ва ҳамжиҳат эканликларини, мана шу бирдамликни қўпоришга қаратилган уринишлар муваффақиятсизликка маҳкум этилганлигини кўрсатди.

Ўртоқ А. Н. Косигин бошлиқ Совет ҳукумат делегациясининг Вьетнам Демократик Республикаси билан Корея Халқ Демократик Республикасига қилган сафари натижаларига қардош партиялар, жаҳон жамоатчилиги юксак баҳо бердилар. Кенг кўламдаги умумий сиёсий масалалар устида мамлакатларимизнинг позициялари бир-бирига мос ёки бир хил эканлигини Ханой ва Пхеньянда қабул қилинган қўшма баёнотлардан кўриш мумкин. Совет—Хитой муносабатларини нормаллаштириш мақсадида янги қадамлар қўйилди. Ихтилофларни бартараф қилиш учун қулай вазият вужудга келтириш манфаатларини кўзлаб совет матбуоти ошкора мунозарада қатнашмай қўйганига беш ойдан ошди.

Социалистик ва капиталистик мамлакатларнинг марксчи-ленинчи партиялари жонбозлик кўрсатиб, коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган амалий чораларни кўрмоқдалар. Латин Америкаси мамлакатларидаги коммунистик партиялар вакилларининг яқинда бўлиб ўтган кенгаши империализмга қарши кучларни жипслаштириш ишига, коммунистлар жаҳон армиясининг бирлиги учун курашга жиддий ҳисса қўшди.

Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвадаги Маслаҳат учрашуви — коммунистлар олиб бораётган катта интернационал ишларида муҳим воқеадир. Учрашув қатнашчилари ҳар тарафлама ва эркин фикрлашиб олиш натижасида коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлаш учун барча коммунистик партиялар коллектив бўлиб куч-ғайрат сарфлашлари зарурлигига ишонганликларини якдиллик билан билдирдилар.

Жаҳон коммунистик ҳаракати — ижтимоий ҳаётнинг ўз ривожига, барча мамлакатлардаги ишчилар синфининг кураш шароитларидаги ўзгаришларга боғлиқ бўлган ҳолда доимо ривожланиб бораётган тирик организмдир. Шунга мувофиқ равишда партиялар ўртасидаги сиёсий ва ташкилий алоқаларнинг формалари ҳам ўзгариб туради, бу формалар халқаро революцион ишчилар ҳаракатининг эҳтиёжларига мувофиқ равишда бойитилиб боради. Ҳозирги замон шароитида коммунистик ҳаракат интернационал бирдамликнинг яхши формасини топиб олди, у ҳам бўлса — ҳар бир қардош партиянинг тўла тенг ҳуқуқлилиги ва мустақиллиги шароитида ўтказиладиган халқаро кенгашлардир.

Янги халқаро кенгашни тайёрлаш ва ўтказиш масаласи Маслаҳат учрашувининг ҳужжатларида ҳам ўзининг тегишли ифодасини топди. Шу билан бирга, учрашув қатнашчилари коммунистик ҳаракатнинг ривожланишидаги ҳозирги босқичнинг ўзига хос хусусиятини назарга олиб, бу масалага янгича муносабатда бўлдилар. Ўзаро маслаҳатлар жараёнида ва коммунистик ҳаракатда вужудга келган вазиятни ҳисобга олиб, учрашувда қатнашган партиялар бирлик учун курашишнинг янги йўлларини ва бинобарин Кенгашни тайёрлашнинг янги формалари ва методларини қидирайлик, деган фикрни билдирдилар. Учрашув қатнашчилари ўз зиммаларига ҳеч қандай ташкилий функцияларни олмаганлари ҳолда, айни маҳалда коммунистик сафларнинг жипслигини мустаҳкамлаш сари қандай қилиб олға бориш мумкин, деган масалада ўз мулоҳазаларини баён қилдилар.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари коммунистларнинг ихтиёрида бўлган ва ҳозиргача амалда синаб кўрилган ҳар хил методлар ва воситалардан актив фойдаланиш керак, деган фикрда якдил бўлиб чиқдилар. Икки томонлама ва кўп томонлама учрашувлар, бир-бирига делегациялар юбориб туриш, партияларнинг фаолияти тўғрисида ахборотлар бериб туришни яхшилаш, актуал проблемаларни биргаликда муҳокама қилиш, партиялар ўртасидаги алоқалар ва фикрлашувнинг бошқа формалари — мана шуларнинг ҳаммаси ижобий натижалар беришини, коммунистларнинг сафларини жипслаштиришга ёрдам беришини тажриба кўрсатиб турибди. Умумий душман бўлган империализмга қарши биргаликда қилинадиган ҳаракатлар жипсликка олиб борадиган йўллар орасида энг муҳимидир. Шу билан бирга, учрашув қатнашчилари янги халқаро Кенгашни жонбозлик билан ҳар тарафлама тайёрлаш ва қулай фурсат келиши билан шу кенгашни ўтказиш жаҳон коммунистик ҳаракатининг манфаатларига батамом мос бўлиб тушади, деб таъкидладилар.

Бундан аввал, 1960 йилда ўтказилган халқаро коммунистик Кенгашдан бери кўпгина воқеалар содир бўлди, жаҳондаги вазиятда янги тенденциялар кучайди, ишчилар ҳаракати ва озодлик ҳаракатида янгидан бой тажриба орттирилди. Ана шу тажрибани ижодий тарзда умумлаштириш зарур. Айни маҳалда шу нарса равшанки, бундай ишни фақат бутун жаҳон коммунистик ҳаракати яхлит ҳолда уддалай олади, бу иш ўз моҳият эътибори билан ҳар қайси коммунистик партиянинг актив иштирок этишини талаб қилади. «Учрашув қатнашчилари,— дейилгак Ахборотда,— 1960 йилги Баёнотда кўрсатиб ўтилганидек, коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашлари ўзаро фикрлашиш ва тажриба алмашишнинг, марксча-ленинча назарияни коллектив куч-ғайрат билан бойитиш ҳамда умумий мақсадлар учун курашда ягона позицияларни белгилаб олишнинг самарали формасидир, деган фикрда якдил турибдилар».

Бу ишни амалга ошириш вақтида барча қардош партияларнинг мустақиллиги ва тенглигини кўзда тутувчи демократик принципларга буткул риоя қилиниши кераклиги табиий бир ҳолдир. Ҳар бир коммунистик партия мустақил бўлиб, ўз ихтиёри билан иш кўради. Ўзига вазифа юклайдиган қарорларни фақат унинг ўзи қабул қила олади. Бироқ, Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари таъкидлаб ўтганларидек, умумий интернационал мақсадлар учун курашда ҳар бир партиянинг куч-ғайратини бошқа партияларнинг куч-ғайрати билан бирлаштириб юбориш ҳар қайси партиянинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Учрашув қатнашчилари халқаро Кенгашларнинг келишмовчиликларни бартараф қилиш учун, марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида коммунистик ҳаракатни жипслаштириш учун курашнинг муҳим қуроли сифатидаги аҳамиятини ҳам қайд қилиб ўтдилар. Коммунистларнинг халқаро миқёсдаги энг олий форуми бўлган Кенгаш коммунистик ҳаракатдаги вазиятни коллектив равишда баҳолашга, коммунистлар армиясининг барча миллий отрядларини ҳақиқатан бирлаштириб турган муштарак нарсаларнинг ҳаммасини аниқлаб олишга имкон беради. Ўз-ўзидан маълумки, ҳеч ким Кенгашга у шундай бир универсал воситаки, бу восита ёрдами билан ҳаракатимиздаги барча мавжуд қийинчиликларни бирданига бартараф қилиш мумкин, деб қараётгани йўқ. Бирликни мустаҳкамлаш учун кураш узоқ вақт мобайнида каттагина куч-ғайрат сарфлашни, ҳар қайси қардош партиянинг бу курашга ижобий ҳисса қўшишини талаб қилади.

Ҳозирги вақтда коммунистик ҳаракатнинг айрим отрядлари ўртасида келишмовчиликлар мавжуд. Коммунистик ҳаракатдаги бу вазият янги халқаро Кенгашни пухта тайёрлашни талаб қилади.

Ахборотда айтилганидек, Кенгашни тайёрлаш масаласига янгича муносабатда бўлинаётгани ҳам кенгашни ўтказиш учун қулай шарт-шароитлар яратишга бутунлай мос бўлиб тушади. Бу янгича муносабатнинг моҳияти шундан иборатки, бутун тайёргарлик иши коллектив асосда, барча қардош партияларнинг иштироки билан олиб борилади. 1960 йилги Москва Кенгашида қатнашган партиялар вакилларининг дастлабки маслаҳат учрашувини ўтказиш ҳам ана шу мақсадларга мос бўлиб тушган бўлур эди. Бундай энг демократик метод барча партияларнинг фикрини ҳисобга олиш имкониятини берган бўлур эди.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари коммунистларнинг халқаро армияси сафларини жипслаштириш ишида ҳеч бир ҳаракат қилмай пайт пойлаб ўтиришга якдиллик билан қарши чиқдилар. Улар коммунистик ҳаракатда қулай вазият вужудга келтириш учун ҳозирги кунданоқ жонбозлик билан кураша бериш керак, деб уқтирдилар. Шу муносабат билан, қўшма Ахборотда айтилганидек, қардош партиялар учун нодўстона, ҳақоратомуз характерга эга бўлган ва коммунистларнинг умумий ишига путур етказадиган ошкора мунозарани тўхтатиш катта аҳамиятга эга бўлган бўлур эди.

Албатта, ҳозирги замоннинг муҳим масалалари устида, назария ва тактика проблемалари устида бахслашишдан воз кечайлик, дейилаётгани йўқ. Марксчи-ленинчилар туб, айниқса янги проблемаларни ижобий тарзда муҳокама қилишни ҳамиша тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқишнинг зарур шарти деб ҳисоблаб келганлар. Бироқ, бундай муҳокама ўртоқлик шаклида юргизилиши, амалий характерга эга бўлиши, ажралишга эмас, балки бирлашишга олиб бориши керак. Шу нарса муҳимки, деган эди Ленин, коммунистлар орасида танқид «..., асло, пролетариатнинг синфий душманларига ёрдам берадиган шаклларда эмас, балки масаланинг моҳиятига қараб олиб борилиши» керак (Асарлар, 32-том, 262-бет).

Учрашув қатнашчилари партиялар ўртасидаги муносабатларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги Кенгашларда белгилаб қўйилган нормаларига қатъий риоя қилинсин деган фикрни якдиллик билан билдирдилар. Маълумки, 1960 йилги Баёнотда бундай деб уқтирилади: коммунистик ҳаракат манфаатлари қардош партиялар империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги умумий вазифалар хусусида ўз кенгашларида биргаликда ишлаб чиққан баҳолар ва хулосаларга ҳар бир коммунистик партиянинг бирдамлик билан риоя этишини, барча мамлакатлардаги коммунистларнинг бирлигини қўпориши мумкин бўлган ҳар қандай ҳаракатларга йўл қўймасликни талаб қилади.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари халқаро коммунистик ҳаракатдаги қийинчиликларни бартараф этиш ва шу ҳаракатни янада ривожлантириш йўллари ҳақида ўз фикрларини баён қилар эканлар, ягона бир мақсадга амал қилдилар, у ҳам бўлса — империализмга ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия, социализм ва коммунизм учун курашда коммунистик сафларнинг марксча-ленинча бирлигини мустаҳкамлашга энг кўп даражада ёрдам беришдир. Шу сабабдан, улар барча қардош партиялар ўтказилган учрашувга ижобий назар билан қарайдилар, деб тўла асос билан ишонч билдирдилар. Ахборотда илгари сурилган мулоҳазалар устида ўртоқларча фикрлашиш, шу мулоҳазаларни амалга ошириш йўлида коллектив бўлиб куч-ғайрат сарфлаш, умумий курашда бир ёқадан бош чиқариб амалий ҳаракатлар қилиш — коммунистик ҳаракатни марксизм-ленинизм принциплари асосида жипслаштиришга олиб борувчи ишончли йўлдир. Бўлиб ўтган Маслаҳат учрашуви мана шу тарихий вазифани ҳал қилмоқ учун янги истиқболлар очади ва шарт-шароитлар яратиб беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига келганда шуни айтиш керакки, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш учун у бундан буён ҳам куч-ғайратини аямай сарфлай беради. Халқаро ишчилар синфининг, барча революцион ва прогрессив кучларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушган мана шу мақсадга эришиш учун совет коммунистлари ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма чораларни ҳормай-толмай кўраверадилар.

12 март.

Зафарга даъват

ФАРҒОНА, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Областнинг аҳдига вафодор пахтакорлари кейинги икки йил ичида ўз зиммаларига олган пахта хосилини ўртача ҳисобда 5 центнер ошириб бердилар. Ватанга 491 минг 400 тонна Фарғона оқ олтини хирмонга этилди. Партия ва ҳукумат вилоят меҳнаткашларининг катта хизматларини юксак тақдирлаб, областни Ленин ордени билан мукофотлади. Халқ хўжалигини ривожлантиришда кўрсатган хизматлари учун 1266 киши СССР орден ва медаллари билан тақдирландилар. Икки баходир — Аҳмаджон Одилов ва Қурбон Кенжаева Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Область қишлоқ хўжалиги илғорлари кенгаши 12 март куни бўлиб ўтди. Кенгашда шу йил ютуқлар мамнуният билан қайд қилинди.

Докладчи—область ижроия комитетининг раиси М. Иброҳимов ва музокарада сўзга чиққан Ленинград, Поп, Охунбобоев ва Олтиариқ район партия комитетлари секретарлари У. Саттаров, Н. Охунов, М. Раҳмов ва Т. Маҳмудов, Фарғона районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Э. Аҳмадалиева, Кува районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси М. Шербўтаев ва бошқа [illegible] Областда 16 колхоз, 367 бригада мажбуриятни эмас, хатто планини ҳам бажара олмади. Улар эл хирмонига 5400 тонна пахта кам тўкдилар. 2600 гектар ерда деҳқончилик қилган 41 бригада гектаридан 10 центнердан пахта етиштирганлиги кечирилмас бир ҳолдир. 42 хўжаликда эса ҳосилдорлик 1963 йилдагидан 1-5 центнер камайиб кетди. Кенгаш қатнашчилари қолоқ участкаларни кўтариш эвазига ялпи ҳосилни ярим миллион тоннага етказиш мумкинлигини таъкидладилар.

Қардош Қирғизистон ССР пахтакорларининг вакиллари ва мусобақадош Андижон области пахтакорлари делегацияси Фарғона меҳнаткашларини юксак мукофот билан қизғин қутладилар ва традицион мусобақани давом эттириш истагини билдирдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов етти йилликнинг охирги йилида турган улкан вазифалар ҳақида сўзлаб, Фарғона областининг меҳнаткашлари 1965 йилда ҳам она-Ватанни янги зафарлар билан қувонтирадилар, деб ишонч билдирди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Р. Н. Нишонов қатнашди.

Кенгаш қатнашчилари 1965 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

* * *

Кенгаш охирида СССР Олий Совети Президиумининг 1965 йил 1 мартдаги Фармонига мувофиқ СССР орден ва медаллари билан мукофотланган қишлоқ хўжалик, саноат, транспорт, қурилиш ташкилотларининг илғорлари, фан ва маданият ходимларига ўртоқ Ш. Р. Рашидов ана шу мукофотларни топширди.

УМУМХАЛҚ КОНТРОЛИ

ХАЛҚ МУЛКИ—МУҚАДДАС

ҲАР ГРАММИ ОЛТИНГА ТЕНГ

Минерал ўғит қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммага аён. Ҳосилдорлик калити, ернинг хамиртуриши бўлган минерал ўғитлардан оқилона фойдаланиб, пахта, ғалла ва бошқа экинлардан юқори ҳосил етиштираётган хўжаликлар бизда оз эмас. Демак, шундай экан, минерал ўғитларни эҳтиёт қилиб асраш, уларнинг ҳар бир граммидан моҳирона фойдаланиш ҳар бир хўжалик раҳбарининг, ҳар бир деҳқоннинг шарафли бурчидир.

Грамми олтинга тенг бўлган минерал ўғитларнинг аҳамиятини тушунмаётган кишилар ҳам учраб туради. Айрим жойларда бунга эътиборсизлик билан қараётган хўжаликлар, хўжалик раҳбарлари борки, улар химия корхоналарининг кўпмингли ишчилари ҳалол меҳнати билан юзага келган қимматбаҳо маҳсулотларни асрашга, улардан яхшироқ фойдаланишга совуққонлик билан қарайдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитети буни кўзда тутиб, мана бир неча ҳафтадан бери минерал ўғитларни асраш ва улардан оқилона фойдаланиш юзасидан оммавий рейд ўтказяпти. Шу кунларда халқ контролёрларининг кўпминг кишилик армияси—партия-давлат контроли комитетлари, уларнинг жамоатчи инспекторлари, колхоз ва совхозлардаги кўмаклашувчи группа ва постларнинг аъзолари, шунингдек «Комсомол прожектори» отрядлари минерал ўғитлар ишлаб чиқариш, уларни цехлардан деҳқонлар меҳнат қилаётган далаларга ўз вақтида етказиб бериш, уларни эҳтиёт қилиб асраш каби масалаларни диққат билан ўрганмоқдалар. Халқ контролёрлари бу борада юз бераётган камчиликларнинг олдини олиш ва уларни тезлик билан бартараф қилиб, ҳосилдорлик калити бўлган минерал ўғитларнинг самараси учун курашни кучайтириб юбордилар.

Дастлабки текширишлар шундан далолат берадики, халқ назоратчиларининг ўғит ишлаб чиқариш ва уни асраш, шунингдек ундан моҳирона фойдаланиш соҳасида қилаётган ишлари химия корхоналари учун, колхоз-совхозлар учун катта фойда келтиряпти.

Чирчиқ электрохимия комбинатида ўғитни донадор қилиб чиқарадиган башня ишга тушганига атиги етти ой бўлишига қарамай, у ҳозир деярли ишламаяпти. Бундан ташқари, комбинатдаги карбамид цехи тўла қувват билан ишламасдан, натижада қимматбаҳо маҳсулот ишлаб чиқариш плани бажарилмай қолаётган эди.

Комбинатдаги кўмаклашувчи группа аъзолари бу камчиликларнинг сабабини очиб ташлади, кўпроқ ўғит ишлаб чиқариш, сифатини яхшилашга қаратилган қўшимча резервларни излаб топди. Халқ контролёрлари ўғитларни қоплашни механизациялаштиришга ҳам алоҳида эътибор бердилар.

Фарғона азот ўғитлари заводида ўтган йили аммиак ишлаб чиқариш цехи қониқарсиз ишлаганлиги оқибатида қишлоқ хўжалигига ўн минг тонналаб ўғит етказиб берилмай қолди. Аммиакни узоқдан келтириш ва технологияни пухта жорий қилмаслик оқибатида корхона анча зарар кўрди. Завод ишлаб чиқараётган аммиак селитраси ҳали кўп жиҳатдан талабга жавоб бермайди. Шунингдек, ўғитларни қопларга жойлашда шошма-шошарликка йўл қўйилаётганлиги натижада маҳсулотнинг анча қисми ташиш вақтида нобуд бўляпти. Баъзан шундай ҳам бўладики, вагонларга ҳужжатларда кўрсатилганига қараганда камроқ ўғит юкланиб, хўжаликларнинг ҳақидан уриб қолинади. Контролёрлар заводдан чиққан бир вагонни текшириб кўриб, унда 1880 килограмм ўғит етишмаслигини аниқладилар.

Кўмаклашувчи группа аъзолари бундай камчиликларни чуқур анализ қилдилар. Уларнинг ташаббуси билан қувватларни тўла ишга тушириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилаш масаласи партия йиғилишларида кенг муҳокама қилиниб, камчиликларни тезроқ бартараф қилишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Қўқон суперфосфат заводи ўтган йили маҳсулот сифати юзасидан биронта ҳам рекламация олмаган эди. Лекин шунга қарамасдан, баъзи хўжаликларга сифатсиз ўғитлар юборилганлигини халқ назоратчилари аниқладилар. Шунингдек, айрим ҳолларда вагонларга шартномадагига қараганда ўғит кам юкланади. Мана шундай йўл билан корхона ўтган йили 1000 тоннадан ортиқ ўғит «иқтисод» қилди. Ҳолбуки, бу ўғитга колхоз ва совхозларнинг 25 минг сўмдан ортиқ пули куйган. Суперфосфат заводида ўғитларни вагонларга жойлаштиришда ишлатиладиган ёғоч-тахталарнинг нархи ҳам қонунсиз равишда ошириб юборилган. Қоғоз қоплар ҳам юқори нархда сотилган.

Текшириш натижалари завод партия-хўжалик активининг йиғилишида муҳокама қилиниб, фирибгарлик қилган шахслар жазоланди. Шу топда завод коллективи олдида муҳим вазифалар турибди. Химиклар ишлаб чиқарилаётган суперфосфатнинг донадорлигини ҳамда фойдали моддаларини ошириш устида кўп ишларни қилишлари лозим.

Химия корхоналари қанчалик кўп ва сифатли ўғит ишлаб чиқармасин, агар улар колхоз ва совхозларда эҳтиёткорлик билан асралмаса, улардан самарали фойдаланилмаса, ҳамма ҳаракат чиппакка чиқади. Ҳолбуки, республикамизда шундай хўжаликлар ҳам борки, уларнинг раҳбарлари минерал ўғитларни асраш, ҳосилдорлик калитидан усталик билан фойдаланишга панжа орасидан қарайдилар. Чунончи, Самарқанд область, Пайариқ районидаги «Коммунизм», Куйбишев номли, «Партия XXII съезди» колхозларида қарийб 700 тонна ўғит очиқ ҳавода ётганлигини халқ контролёрлари аниқладилар. Нарпай, Каттақўрғон, Булунғур районларининг айрим хўжаликларида ҳам аҳвол шундай. Масалан, 1-«Ғаллаорол» совхозида 195 тонна суперфосфат икки йилдан бери очиқ ҳавода турганлиги оқибатида бутунлай сифатини йўқотди. «Жомбой» совхозида ҳам 100 тонна аммонийлаштирилган суперфосфат ўз кучини йўқотиб, фойдасиз бўлиб қолган. Ҳолбуки, самарқандлик айрим ўртоқлар «биз бир тонна пахта етиштириш учун нормадаги 60 килограмм ўрнига 80 килограмм ўғит сарфладик» деб юришади. Бундай аҳволга республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари чек қўйишлари ҳамда ҳар бир хўжаликнинг минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжини аниқлаб чиқишлари лозим. Бунда, бизнингча, агрохимия лабораториялари ёрдам бериши зарур. Лекин бундай лабораториялар ҳамма ерда ҳам тузилмаган, тузилган жойларда эса тажрибали мутахассислар, ускуналар етишмайди. Бундай шароитда қандай иш олиб бориш мумкин, ахир? Яна шуни ҳам таъкидлаб ўтиш лозимки, баъзи бир хўжаликларнинг раҳбарлари олимларнинг кўрсатмаларига амал қилмасдан, ўғитлардан кўр-кўрона, ҳар бир ернинг хусусиятларини эътиборга олмасдан фойдаланилишига йўл қўймоқдалар. Ҳатто тупроқ карталари тузилиб, агрохимия картограммалари ишлаб чиқилган жойларда ҳам улардан ҳамиша ҳам фойдаланилмаётир. Қишлоқ меҳнаткашларини агрохимия билимларига ўргатиш жуда сусткашлик билан олиб борилаётгани ўғитлардан оқилона фойдаланишга халақит беряпти.

Тошкент область партия-давлат контроли комитетининг штатсиз бўлими мудири М. С. Любакина ерларга ўғит солиш ва унинг эффективлигини аниқлаш соҳасида яхши ташаббус кўрсатди. Унинг текширишича, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозда бир тонна пахта етиштириш учун 50 килограмм азот ва 30 килограмм фосфор ангидриди сарф қилинган. Бу колхозга қўшни бўлган Свердлов номли қишлоқ хўжалик артелида эса бир тонна пахта етиштириш учун ундан икки баравар кўп ўғит сарфланган. Демак, Свердлов номли колхозда тупроқ шароитлари яхши ўрганилмаганлиги натижасида кўплаб минерал ўғитлар беҳудага сарфланган.

Сирдарё области хўжаликларида тупроқ карталари ҳамда агрохимия лабораторияларининг анализи йўқлиги туфайли ерларнинг минерал ўғитларга талаби маҳсулот етиштириш планига қараб ёки майдоннинг ҳажмига қараб белгиланади. Табиийки, бундай қилинганида бир хўжаликнинг ўзида бир центнер пахта етиштириш учун сарфланадиган ўғитнинг миқдори ҳар йили ҳар хил бўлади. Шуниси ачинарлики, областда мавжуд бўлган агрохимия лабораторияларининг ходимлари кўпинча агроном сифатида фойдаланилади. Шунингдек, агрохимия хизмати бўйича мутахассислар етишмаслигига қарамасдан, областда бундай кадрлар тарбияси билан кам шуғулланиляпти.

Минерал ўғитларни хўжаликларга тақсимлашдаги расмиятчиликдан яна бир мисол келтирамиз. Маълумки, Сирдарё областининг пахта майдонлари шўрланган, шунинг учун ҳам бу ерда калий тузларига муҳтожлик йўқ. Бироқ, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси Сирдарё ерларининг бу хусусиятини ҳисобга олмасдан областга бултур 4320 тонна калий тузи юборди. Область ижроия комитети бу ўғитнинг 2619 тоннасини хўжаликларга бўлиб берди, қолгани эса хўжаликлар томонидан сотиб олинди. Лекин, бу ўғитнинг анча қисмидан фойдаланилмади. Бу йил ҳам республика «Узсельхозтехника» бирлашмаси, область ташкилотларининг эътирозига қарамасдан, Сирдарё областига биринчи квартал учун 2800 тонна калий тузи ажратди. Шу тариқа, Сирдарё областига бундай ўғитни юбориш ёки юбормаслик масаласи ҳануз ечилмай келяпти.

Юқорида қайд қилиб ўтилган камчиликлар республикамизнинг бошқа область ва районларида ҳам юз беряпти.

Партия-давлат контроли жамоатчилари текшириш натижалари билан партия-давлат контролининг маҳаллий комитетлари, партия ва хўжалик органларини хабардор қилиб, очиб ташланган камчиликларнинг тезроқ бартараф қилиниши юзасидан зарур чора-тадбирлар кўрилишига эришмоқдалар. Текшириш натижалари район партия комитетларининг бюро мажлисларида, партия, хўжалик ташкилотларининг йиғилишларида кенг муҳокама қилинмоқда. Камчиликларнинг олдини олиш, айбдор шахсларни жазолаш корхона ва хўжаликларнинг раҳбарлари зиммасига юкланяпти.

Ҳар мисқоли олтинга тенг бўлган минерал ўғитларни кўпроқ ишлаб чиқариш, улардан оқилона фойдаланиш ва асраш юзасидан ўтказилаётган оммавий рейд республика бўйлаб ҳамон давом этмоқда. Халқ контролёрлари деҳқонларнинг ҳосилдорликни оширишдаги яқин ёрдамчиси — минерал ўғитлардан моҳирона фойдаланиш борасида яхши ишларни амалга оширмоқдалар.

И. МАРКОВ,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг инспектори.

ЖОНКУЯРЛАР

— Эсиз меҳнат, эсиз станок ёнида ўтказилган вақт,— деди янги топшириқни бажариш учун кетаётган ишчилардан бири.

— Қўй, шунга ҳам ташвишми. Ойлигинг куярмиди,— деди иккинчи ишчи.

— Ҳе, гапингни қара-ю! Ахир, мана бу яшчикларда тайёр деталлар турибди. Шундайми? Улар эртага тўқимачилик машиналарига ўрнатилиши керак. Лекин арзимаган бир ўзгартиш учун уни яна цехга ташиймиз. Яна станоклар банд бўлади, кишилар овора.

— Ўзи нима гап? — деди суҳбат устига келиб қолган В. Гопаненко.

— Мана, кўриб турибсиз-ку, Василий Петрович, оворагарчиликдан бошқа ҳеч нарса йўқ,— жавоб берди ишчи хуноб бўлиб.

Партия-давлат контролига кўмаклашувчи группанинг бошлиғи В. Гопаненко улар билан узоқ гаплашди. Ишчиларнинг мулоҳазалари ўринли деган хулосага келди.

Маълум бўлишича, тайёр деталлар жойларга дарҳол юборилмай корхонада узоқ вақт тўпланиб қоларкан. Бу, корхона фаолиятига ёмон таъсир этиши турган гап. Шунинг учун ҳам кўмаклашувчи группа аъзолари бу масаланинг партия йиғилишида муҳокама қилинишига эришдилар. Йиғилишда завод бош конструктори Н. С. Гриценко, бош технолог В. М. Филимоновдан ишлаб чиқаришга жорий этилган деталларга ҳадеб ўзгартиш киритиш юзасидан тўхтовсиз кўрсатмалар бераверишни тўхтатиш талаб этилди.

Контролёрларнинг уриниши зое кетмади. Эндиликда аҳвол яхшиланди. Ишчиларнинг ғайрати ошди, Чунки улар энди меҳнатларининг натижаси кўпроқ фойда келтиришини билишади-да.

«Таштекстильмаш» заводидаги партия-давлат контролига кўмаклашувчи группа бошлиғи В. Гопаненко қизғин иш олиб бормоқда. Группа составига илғор ишчи ва хизматчилардан 21 киши киритилган бўлиб, улардан А. Альтер, В. Терентьев, Х. Зиятдинов ўртоқлар айниқса ғайрат билан ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Кўмаклашувчи группа корхонанинг маркаси учун, коммунистик меҳнат мусобақасини авж олдираётган коллектив ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг юқори сифатли бўлиб чиқиши учун ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда.

Ғ. КОМИЛОВ.

РАССОМ БЛОКНОТИДАН

Чўтагидан тўлармиди!

Бу акамнинг тиними йўқ,
Қилган ишининг унуми йўқ.

Чиқинди плани юз фоиз, деталь тайёрлашчи? Ўлда-жўлда...

Изоҳнинг ҳожати йўқ.
М. Воробейчиков чизган расмлар.

БОЙЛИГИМИЗ

Халқ, давлат бойлигини кўз қорачиғидек асраш, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш халқ назоратчиларининг муқаддас бурчи, кундалик вазифасидир. Буни районимиз партия-давлат контроли комитети аъзолари, унинг барча штатсиз инспекторлари, ҳамма кўмаклашувчи группа, постларнинг аъзолари яхши билишади.

Комитет кўмаклашувчи группалар ва постларга амалий раҳбарлик қилиш билан бирга ўзи ҳам штатсиз бўлимлар ёрдамида планли равишда ва айрим муҳим сигналлар бўйича текширишлар ўтказиб турибди. Ўтган йили 51 марта, бу йил 11 марта текширув ўтказилди. Уларнинг натижалари район партия комитетининг бюро мажлисида, райижроком мажлисларида муҳокама қилиниб, тегишли чора кўрилди.

Масалан, шу йил январь ойида комитетнинг штатсиз чорвачилик бўлими район хўжаликларида чорвачиликнинг аҳволини синчиклаб текшириб чиқди. Қарийб бир ой давом этган бу текширув айрим жойларда йўл қўйилаётган жиддий камчилик ва хатоларни аниқлаш ҳамда уларни тезроқ бартараф этишга ёрдам берди. Жумладан, «Қизил Юлдуз», Охунбобоев номли, «Ленинград» ва М. Горький номли колхозларда бўрдоқичиликка эътиборсизлик билан қаралаётгани, айрим фермаларда ҳисоб-китоб ишлари ёмонлиги, сигирларни тўйимли озуқа билан боқмаслик ҳоллари одат тусига кириб қолгани, Охунбобоев номли, «Восход», «Кўкдала» совхозларининг баъзи ферма мудирлари, чўпонлари совлиқларни боқишга масъулиятсизлик билан қараётгани, туғилган қўзиларнинг насллилари ҳам сўйиб юборилаётгани ва бошқа кўп камчиликлар аниқланди.

Текшириш якунлари райком бюросида барча хўжалик раҳбарлари, ферма мудирлари ва айбдор шахслар иштирокида муҳокама қилинди. Колхоз, совхоз раҳбарларидан 5 кишига қаттиқ партиявий жазо берилди, ҳамма фермаларда қатъий тартиб ўрнатиш, чорва маҳсулдорлигини оширишга қаратилган амалий тадбирлар белгиланди.

Ўғит ва қишлоқ хўжалик техникасига нисбатан хўжасизларча муносабатда бўлиш кечирилмас ҳолдир. Биз ана шу масала юзасидан текшириш ўтказмоқдамиз. Бу иш бошланганига бир ойдан ошди. Доимий назоратдан ташқари ўтказилган бу махсус текширув «Ленинград» колхозида Очилов ва Маркаев, «Москва» колхозида Раззоқов, Охунбобоев номли колхозда Аннабозоров ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда бир неча тонналаб минерал ўғитлар, химикатлар очиқ ҳавода қолдирилиб, нобуд қилингани, далага гўнг чиқариш ва компост тайёрлашда кўпгина бригадаларда кўзбўямачилик қилинаётгани аниқланди.

Текшириш натижаси комитетда муҳокама қилинди, минерал ўғитнинг нобуд бўлишида айбдор шахслар жазоланди.

Район партия-давлат контроли комитети, унинг штатсиз бўлимлари ленинча қатъий контролни ўрнатиш соҳасида дуруст тажриба тўплаяпти. Аммо бу—ҳали етарли эмас. Ишимизда камчиликлар ҳам бор. Бутун ҳаракатимиз ана шу камчиликларни тезроқ бартараф этиш, халқ назоратчилари фаолиятини янада активлаштиришга қаратилган.

Х. ИСМОИЛОВ,
Чироқчи район партия-давлат контроли комитетининг раиси.

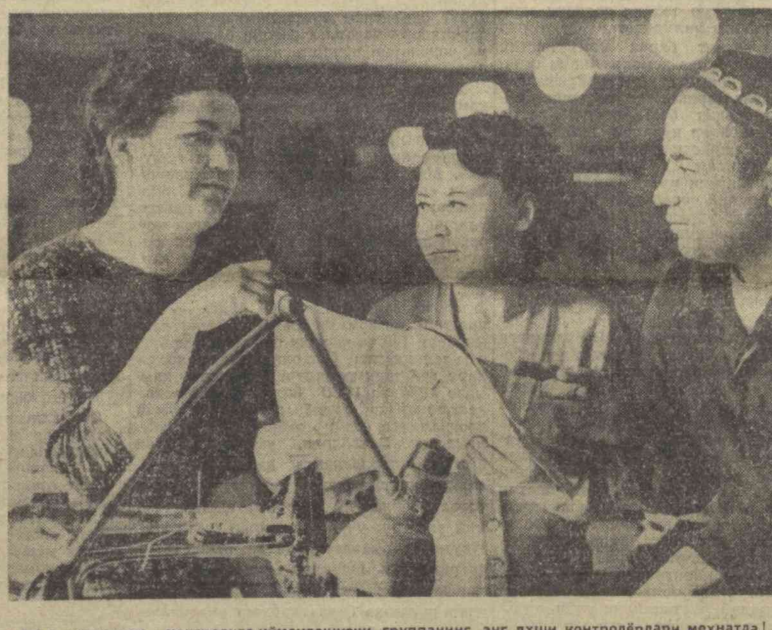

Партия-давлат контролига кўмаклашувчи группанинг энг яхши контролёрлари меҳнатда ҳам ҳаммага ибрат кўрсатмоқдалар. Тошкент «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасининг бу меҳнатсевар ишчиларини ҳамма ҳурмат қилади. Суратда: (чапдан) 2-цех тикувчиси Р. Е. Калачева, 4-цех бошлиғи М. Г. Федосеева ва тайёрлаш цехининг ишчиси Т. Азимов ўртоқлар.
И. Глауберзон фотоси.

КОНТРОЛЬ КОМИТЕТЛАРИДА

ТЕХНИКА ТАХТ БЎЛСИН

Қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётида масъулиятли давр келяпти. Чигит экиш кампанияси яқинлашиб қолди. Механизаторларнинг ташвиши ҳам кўпаяди. Баҳорги экишни қисқа муддатларда ва сифатли ўтказиш техникани барвақт тахт қилиб қўйишни тақозо этади. Лекин Бухоро областининг Навоий районидаги айрим хўжаликларда бу муҳим нарсага эътиборсизлик билан қаралмоқда. Район хўжаликларидаги мавжуд техниканинг атиги 40 процентигина ремонтдан чиқарилган, холос. Айниқса «Октябрь», Навоий номли, «Коммунизм» «Бухоро» колхозлари ҳамда «Нарпай» совхозида аҳвол ёмон. «Гигант» совхозида эса 54 трактордан атиги 2 таси ремонтдан чиқарилган. «Москва», «Ўзбекистон», «Социализм», «Зарафшон», Охунбобоев номли хўжаликларда ҳам чигит экиш сеялкаларининг бир қисми ремонт қилинмаган.

Бухоро область партия-давлат контроли комитети Навоий районидаги бундай ачинарли аҳвол билан танишиб чиқиб, мазкур масалани ўз мажлисида муҳокама қилди. Комитет ўз қарорида техника ремонтига совуққонлик билан қараган хўжалик раҳбарларини қаттиқ огоҳлантириб, нуқсонларни тузатишга қаратилган фойдали тадбирлар белгилади.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ УЧУН

Фарғона шаҳар партия-давлат контроли комитети бу ердаги консерва заводида меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасида қандай ишлар қилинаётганини ўрганиб чиқди. Маълум бўлишича, завод маъмурияти ҳамда партия ташкилоти кўпгина ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштириш ҳақида қайғурмаган. Меҳнатни ташкил этиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, янги техникани усталик билан жорий қилиш борасидаги тадбирлар жуда сусткашлик билан амалга оширилади.

Шаҳар партия-давлат контроли комитети бу масалани кенг муҳокама қилиб, завод раҳбарларига меҳнат унумдорлигини оширишда қўл келадиган тадбирлар белгилашда ёрдам бердилар.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Янгиер темир-бетон буюмлари заводи янги ўзлаштирилаётган ерларга қурилиш материаллари етказиб беради. Янги объектларнинг тезроқ бунёд этилиши ва уларнинг сифати кўп жиҳатдан шу завод коллективининг ҳаракатига боғлиқ. Лекин завод ишлаб чиқараётган темир-бетон буюмлари ҳаммавақт ҳам талабга жавоб бермайди. Чунончи, улар лойиҳадаги ҳажмдан катта ёки кичик бўлади. Ўтган йили завод Янгиер қурилиш тресги объектларига юборган темир-бетон буюмларнинг 1327 донаси бракка чиқарилган.

Ильич район партия-давлат контроли комитети завод фаолиятида юз бераётган бундай жиддий камчиликларни бартараф қилиш мақсадида текшириш ўтказди. Текшириш якунлари комитетнинг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилиниб, айбдор шахслар қаттиқ огоҳлантирилди, корхона фаолиятини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди.

КУН ТАРТИБИДА—КИТОБ САВДОСИ

ФАРҒОНА, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Олтиариқ районидаги «Ленинград» колхози комсомолларининг китоб сотувчи халқ магазинлари ташкил этиш ҳақидаги ташаббуси бутун областда кенг қулоч ёйди. Айниқса, Охунбобоев районидаги «Коммунизм» ва Карл Маркс номли, Қува районидаги «Социализм», «Коммунизм» колхозларида, Риштон газ контораси ҳузуридаги халқ магазинларининг иши намунали уюштирилган.

Халқ контролёрлари областда китоб савдоси қандай йўлга қўйилганлигини ўрганганларида бу ижобий фактларни мамнуният билан қайд қилдилар. Кейинги йилларда область матлубот жамияти аҳоли ўртасида китоб тарқатиш соҳасида бирмунча яхши ишлар қилди. Китоб магазинларининг кўпчилиги ўзига-ўзи хизмат қилиш усулида ишлаяпти. Натижада бултур областда китоб савдоси йиллик плани анча ортиғи билан адо этилди.

Лекин шаҳар ва районлардаги аҳволга чуқур назар ташланса жиддий камчиликлар борлиги ҳам яққол сезилади. Қува, Поп, Ленинград районларида китоб савдоси шохобчалари аҳолининг ўсиб бораётган талабига жавоб бермайди. Бу муҳим ишга бепарволик билан қаралмоқда. Натижада китоб савдосидан мутлақо бехабар кишилар бу муҳим участкада ишлаяпти. Масалан, Қува район матлубот жамияти самоварчи Жўраевни китоб магазин директорлигига қўйган. Езёвон қишлоқ матлубот жамиятида ҳам аҳвол шундай.

Область матлубот жамиятига қарашли магазинларнинг атиги бешдан бир қисмигина китоб савдоси билан шуғулланади.

Баъзи жойларда жамоатчилик асосларида ишлайдиган халқ магазинлари номигагина ташкил этилган. Чунончи, Олтиариқдаги нефтни қайта ишлаш заводи китоб магазинида техникага оид адабиётлар топилмайди.

Китоб магазинларининг ойлаб очилмай ётиши каби ҳоллар ҳам юз бермоқда. Олтиариқ, Фарғона, Киров районларидаги кўпчилик китоб магазинлари 4-6 ойлаб ёпиқ турган. Бунинг оқибатида шу атрофдаги мактабларга дарсликлар вақтида етказиб берилмай қолган.

Область партия-давлат контроли комитети китоб савдоси ташкилотлари раҳбарларининг ҳамда область матлубот жамияти ва унинг раиси З. Ҳамзаев эътиборини аҳолига китоб савдоси хизмати кўрсатишдаги мавжуд камчиликларни қисқа вақт ичида бартараф қилишга қаратди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

ҚАРОВСИЗ ҚОЛГАН ФЕРМА

Товуқларнинг тили бўлганда «сиздан угина, биздан бугина» деган бўларди. Амударё районидаги «Манғит» совхозининг паррандачилик фермаси мудири Худойберган Жумамуродов товуқларнинг тухумлаганини текширади-ю, уларни яхшироқ боқиш ҳақида ўйламайди. Бунинг оқибатида январь ойида 48 та, февралнинг ўн кунида 28 та товуқ нобуд бўлди. Ферма мудири 850 та товуқдан атиги 35-40 таси тухумлаётганини айтиб нолийди. Аҳвол шу тарзда давом этаверса, тухум ҳам бўлмайди, товуқ ҳам қолмайди.

Ў. ИСКАНДАРОВ.
Манғит пахта заводининг ишчиси.

БУ ЮКЛАР КИМНИКИ?

Тошкент темир йўлининг кўпгина станцияларида юк ортилган вагонлар узоқ вақт туриб қолиши кейинги пайтларда авжига миняпти. Ўтган йилнинг май ойида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг Партия-давлат контроли комитети бу масалани ўрганиб, махсус қарор чиқарган эди. Қарорда айрим саноат корхоналарининг раҳбарлари зиммасига улар учун келтирилаётган юкларни ўз вақтида ташиб олишни таъминлаш вазифаси юкланган эди. Ушандан бери мана қарийб бир йил вақт ўтди. Бироқ Тошкент темир йўли станцияларига келтирилаётган юкларни тушириш ва ташиб олишда сансалорлик ва бепарволик ҳануз давом этяпти. Ҳолбуки, Халқ хўжалиги кенгаши ўтган йилнинг 2 декабрида чиқарган 2113-қарори билан юк қабул қилиб олувчи корхоналар раҳбарларига вагонларни график бўйича бўшатиш ҳамда юкларни станцияларда узоқ сақламасдан корхоналарга ташиб олиш вазифасини топширган эди. Шунга қарамай, бу соҳада ҳалигача ўзгариш сезилмаётир. Тошкент темир йўли станцияларида юк ортилган вагонлар бир неча суткалаб туриб қоляпти. Бунинг оқибатида бўлим ҳар куни ўз ихтиёридаги вагонларнинг 300 тасидан рационал фойдалана олмаётир. Якшанба кунлари эса бекор туриб қолаётган вагонларнинг сони ҳатто 600 тага етади. Хўш, бу вагонлардаги нарсалар кимга қарашли? Бу юклар республика савдо, қурилиш министрликлари, «Главголодностепстрой»нинг моддий-техника таъминот бошқармаси базаларига, Олтинтопган комбинати, «Узсельхозтехника» нинг Юқори Чирчиқ бирлашмаси ва бошқа корхоналар, ташкилотларга тегишлидир.

Юкларни тушириш ва ташиб олишда уч сменалик иш ташкил қилинмаганлиги оқибатида, шунингдек, якшанба кунлари баъзи бир станцияларда юк туширишни деярли тўхтатиб қўйилиши натижасида муҳим халқ хўжалиги юклари очиқ ҳавода қолиб, сифати бузиляпти. Масалан, ёғоч сотувчи базалар, райпишчеторглар, «Главбакалея» базаси, каноп, «Ўртоқ» «Шарқ» фабрикаларининг раҳбарлари юкларни якшанба кунлари ҳам ташиб олишни ташкил қилмаётирлар. Вагонларнинг бекор туриб қолиши норма бўйича тўрт соатдан ошмаслиги керак. Лекин январь ойида бўлим станцияларида вагонлар қарийб 8 соатдан бекор туриб қолди. Бунинг учун эса корхоналар станцияларга 112,5 минг сўм штраф тўлади. Февраль ойида эса штрафлар 94330 сўм бўлди.

Қизил тўқимачи, Пахтакор, Шумилов станцияларида айниқса аҳвол оғир. Чунончи, 153-трест (таъминот конторасининг бошлиғи ўртоқ Машкович) ўз адресига келган юкларни ташиб олишда бепарволик қиляпти. Трест шу йилнинг ўтган икки ойи ичида вагонларнинг узоқ вақт бекор туриб қолишига сабабчи бўлгани учун Тошкент темир йўл бўлимига 13024 сўм штраф тўлаган. Шунга қарамасдан, бундай хўжасизлик март ойида ҳам давом этяпти. Масалан, 7 мартда бу корхона адресига юборилган 24 вагон юк икки кунгача ташиб олинмади. Шумилов станциясида «Главметаллсбыт» базасининг (директори ўртоқ Ефстафьев) номига келган юклар ҳам очиқ ҳавода узоқ вақт қолиб кетяпти. Масалан, базанинг 7 март куни 37 вагон, 8 март куни 10 вагон, 9 март куни эса 28 вагон юки туширилмасдан қолиб кетди.

Мазкур корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари учун штраф тўлаш наҳотки шунчалик осон иш бўлса? Улар штрафларни ўз ҳамёнларидан эмас, давлат кассасидан тўлайдилар-да! Бу ҳол узоқ давом этиши мумкин эмас. Партия-давлат контроли органлари давлат пулига «сахий» бўлган корхона раҳбарларини тартибга чақириб қўйишлари керак.

А. ОСТРЕРОВ,
Тошкент темир йўли ҳаракат бўлими бошлиғининг ўринбосари.

САЙЛОВ КУНДАЛИГИ

САЙЛОВЧИЛАР ТАШАККУРИ

1965 МАРТ 14 ЯКШАНБА — Маҳаллий Советларга САЙЛОВЛАР

Юнусободдан автобусга ўтириб «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози томон борар эканман, кенг кўчаларнинг икки чеккасида қад кўтарган кўркам бинолар кўзга ташланиб туради.

Ёнимда ўтирган нуроний бир чол ҳамроҳига сўзлади:

— Барака топкур раисимиз Турғун Мирзаев колхозимизни илғор колхоз даражасига кўтариш учун талай ишлар қилди. Ўтган сайловда раисимизни район Советига депутатликка сайлаб янглишмадик. У депутат сифатида ҳам ишончимизни оқлаётир...

Дарҳақиқат, бу нуроний отахоннинг сўзларида жон бор. Ўтган сайловдан буён ўтган икки йил ичида колхоз қишлоғини ободонлаштириш, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида депутат қатор тадбирларни амалга оширишга бош-қош бўлди. 100 та колхозчи оиласи янги уйларга кўчиб кирди. 65 хонадон газлаштирилди. 2 дорихона, 70 ўринли болалар яслиси, 2 қаватли 4 та қуртхона, 7 та дала шийпони ва 2 та медпункт биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Шу кунларда қишлоқ аҳолисига 3 та қишки ва 1 та ёзги клуб, 5 медпункт, 15 ўринли туғруқхона, 75 ўринли касалхона, 5 та озиқ-овқат магазини, 4 та кутубхона, 2 та новвойхона ва 4 та қизил чойхона хизмат кўрсатмоқда.

Ўзининг ташаббускорлиги, ғамхўр, жонкуярлиги билан эл ҳурматига ва таҳсинига сазовор бўлаётган депутатга сайловчилар яна юксак ишонч билдириб, уни Тошкент область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

М. МУҲАМЕДОВ.

ИЗЗАТ-ҲУРМАТ — МЕҲНАТДАН

Шаҳар медицина бирлашмасининг бош врачи Нормурод Жабриев ўз кабинетида кишилар билан суҳбатлашиб ўтирарди. Шу пайт хонага нозиккина қиз кириб келди. У врачга бир парча қоғозни узатиб. Сизга юборишди,—деди. Н. Жабриев хатни ўқиб, қизга зимдан кўз югуртирди. «Ушоққина экан, ишлай олармикан», деб ўйлади. Институтни битириб, область соғлиқни сақлаш бўлимининг йўлланмаси билан келган Муқимтош Каримова врачнинг шубҳаларини сезса ҳам индамади. Ўша кундан бошлаб ёш врач туғруқхонада ишлай бошлади.

У ёш бўлса ҳам, уддабурро экан. Ҳар бир топшириқни пухта бажарар, бирон нарсада сал қийналиб қолса дарров ҳамкасбларидан тортинмай сўраб билиб оларди. Айниқса, тажрибали врач З. Б. Мақсудова қизга катта ёрдам берди.

Кунлар ўтди. Муқимтош ўз касбига меҳр қўйиб ишлаши натижасида, анча тажриба орттирди. Оғир касалларни даволайдиган, мураккаб операцияларни қўрқмасдан бажарадиган бўлди.

Бир кун «Улус» қоракўлчилик совхозининг ишчиси Гулчеҳра Нишонованц оғир касал ҳолида туғруқхонага олиб келишди. Беморнинг соғайиши учун М. Каримова неча тунларни бедор ўтказди. У бемор туғруқхонада Ҳасан-Ҳусан, Тоҳир исмли 3 фарзанд кўрганида врачнинг ҳам боши осмонга етди. Бу оиладагилар ҳозир ҳам Муқимтошга яхши хизматлари учун минг-минг марта раҳмат айтиб, хат ёзиб туришади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Муқимтош ўзининг камтарлиги, одамларга меҳрибонлиги, ўз касбига меҳр-муҳаббати туфайли тезда туғруқхона коллективи орасидагина эмас, балки Каттақўрғон шаҳри аҳолиси ўртасида ҳам катта ҳурматга эга бўлди. У 1963 йилда шаҳар Советига депутат қилиб сайланди. Кейинроқ эса Муқимтош шаҳар Совети ҳузуридаги соғлиқни сақлаш доимий комиссияси раиси ҳамда шаҳар ижрокомининг аъзоси бўлди. У энди кишиларнигина эмас, балки шаҳарнинг ҳам «касали»ни даволай бошлади, қурилиш ва ободончилик ишларида фаол қатнашди. Шунингдек, ўз ёнига активларни йиғиб, шаҳардаги барча медицина участка ва касалхоналарнинг ишини бир неча бор текшириб чиқди. Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш чораларини қидирди. Унинг ташаббуси билан мактаб, боғча, ясли, ошхона ва маданий-маиший хизмат корхоналари бир неча бор кўрикдан ўтказилиб, шаҳарда медицина хизматини яхшилаш масаласи шаҳар Советининг сессиясида, ижроком мажлисида муҳокама қилинди.

Ҳозир шаҳарда ободончилик, тозаликни сақлаш юзасидан шанбаликлар ўтказилмоқда. Йўл ва хиёбонларга асфальт ётқизилмоқда. Ҳашарчилар орасида депутат Муқимтошнинг елиб-югурганини кўрасиз. У ҳамма ишга вақт топади.

Шаҳарнинг Гагарин, Фрунзе, К. Маркс номли маҳаллалари аҳолиси Муқимтошни пропагандист сифатида ҳам билишади. У турли темаларда лекция, доклад, суҳбатлар ўтказиб турибди.

Яқинда Каттақўрғон шаҳар медицина бирлашмаси коллективи ишчан врач Муқимтош Каримовани 63-Чапаев сайлов округидан меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Советига депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Ишончимиз комилки, Муқимтош сайловчиларнинг юксак ишончини бу гал ҳам шараф билан оқлайди.

М. ҚОБУЛОВ.

БИЗНИНГ НОМЗОДИМИЗ

Ҳамидулла Халилхўжаев Тошкент тўқимачилик комбинатида 35 йилдан буён дастгоҳчи бўлиб ишлайди. Иш даврида у ўзини меҳрибон ўртоқ, жонкуяр устоз сифатида кўрсатди. Бир неча ёш ишчиларни тайёрлади. Коллективда катта обрў орттирди. Комбинат дастгоҳчилари сайлов олди йиғилишида Фрунзе район Совети депутатлигига Ҳамидулла ака номзодини кўрсатиб, унга юксак ишонч билдирдилар.

Ўз билганларини ишчиларга сидқидилдан ўргатадиган Ҳамидулла ака коллективнинг бу ишончини ҳам оқлайди деб ишонамиз.

М. АЪЗАМОВ,
Тошкент шаҳри.

Хатлардан сатрлар

САМАРҚАНД. Хатирчи районидаги «Зарафшон» совхози ишчилари чигит экиладиган 3000 гектар ерни текислаб қўйдилар. Ҳозир далага маҳаллий ўғит чиқариш давом этмоқда.

И. РУЗИЕВ.

* * *

ҚАШҚАДАРЁ. Шаҳрисабз районидаги «Қизил юлдуз», «Пахтакор», «Партия XX съезди», «Ленинград» колхози аъзолари Мўминобод дарёсидан сув олиш учун 8 километрли янги канал қазияптилар.

Х. ҲАҚБЕРДИЕВ.

* * *

АНДИЖОН. Уртоқ Абдураҳмон Умаров бошчилигидаги 8 нафар комсомоллар Андижон район комсомол комитетига ариза ёзиб, Марказий Фарғонадаги «Комсомол» колхозига бориб ишлаш истагини билдирган эдилар. Комсомоллар талаби қондирилди. Улар ҳозир янги ерда баҳорги экиш ишларига тайёргарлик кўришяпти.

С. УКТАМОВ.

* * *

БУХОРО. Бухоро районидаги «Правда» колхозининг Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Неъмат Сулаймонов бошлиқ бригадаси аъзолари экин майдонларининг ҳар гектари ҳисобига 10 тоннадан гўнг жамғариб қўйдилар.

Н. ОХУНЖОНОВ.

* * *

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Тўрткўл районидаги Дмитров номли колхознинг пешқадам механизатори Гулсора Шеримбоева бу йил тюпкочи звенога бошчилик қилмоқда. Звено 25 гектар ерни чигит экишга тайёрлаб қўйди.

Ж. САФАРОВ.

* * *

ХОРАЗМ. 2280 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган Гурлан районидаги Киров номли колхозда шўр ювиш ҳар қачонгидан ҳам қизғин бормоқда. Бу ишда Зариф Матёқубов, Қодир Матқурбонов, Эримбат Жуманов каби сувчилар бошқаларга намуна кўрсатяптилар.

У. АБДУЛЛАЕВ.

Конвертларни очганда

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Кеча редакция ишчи-деҳқон мухбирларидан 70 хат, 4 фотосурат, 3 шикоят хати олди. Шикоятлар текшириб чора кўриш учун дахлдор ташкилотларга юборилди. Хатлар бўлимларга чиқарилди. Қуйида ана шу материаллардан айримларини ўқийсиз.

БЎЛАЖАК СУВОРИЙЛАР

Зомин районидаги «Ударник» совхозида механизаторлар тайёрлаш тўрт ойлик курси очилди. Курсда 30 йигит-қиз таълим олмоқда.

М. НУРБОЕВ.

КОЛХОЗЧИЛАР МАМНУН

Қамаши районидаги «Коммунизм йўли» колхози меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш тобора яхшиланмоқда. Яқинда 115 колхозчи хонадонига табиий газ ўтказилди.

Э. ДАМИНОВ.

МОЛДАВАН АРТИСТЛАРИ ҚЎҚОНДА

Совет Иттифоқи бўйлаб гастроль қилаётган Молдавия ССР давлат филармониясининг ёшлар эстрада ансамбли яқинда Қўқон шаҳрида концерт берди. Меҳмонлар ижро этган куй ва рақслардан томошабинлар мамнун бўлдилар.

У. НАЗАРОВ.

САМАРҚАНДЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

Олтиариқ район меҳнаткашлари самарқандликлар ташаббусига қўшилиб, хўжаликлардаги йўлларни ремонт қилишни бошладилар. «Риштон» совхози коллективи 42 километр узунликда янги йўл қуришга киришди. Йўлга 40 минг кубометр шағал, 14 минг кубометр тупроқ ётқизилади. Бу ишларни бажариш учун 64 та автомашина ажратилган.

Р. КОМИЛОВ.

КВАРТАЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Сайлов олди социалистик мусобақасини авж олдириб юборган Избоскан районидаги Ленин номли колхоз чорвадорлари давлатга сут сотиш биринчи квартал планини бажардилар. Қабул пунктига 300 центнердан зиёд сут топширилди.

Чорвадорлар квартал охиригача яна 15 тонна сут тайёрлаш учун курашмоқдалар.

К. ОХУНОВ.

АСР ТЕНГДОШИ

«ФОРИШ» СОВХОЗИНИНГ КИРОВ НОМЛИ БЎЛИМИДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ ЯНГЛИШ ОПА ЭРГАШЕВА 101 ЁШГА КИРДИ. УНИНГ ОЛТИ ФАРЗАНДИ, 85 ГА ЯҚИН НЕВАРА, ЧЕВАРА ВА ЭВАРАСИ БОР.

С. УСМОНОВ.
Фориш райони.

МАРОҚЛИ КОНЦЕРТ

Ўзбекистон ССР давлат эстрада театрининг бир группа артистлари Пятигорск шаҳрида катта концерт берди. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров, республикада хизмат кўрсатган артистлар Юнус Тўраев, Луиза Зокировалар ижро этган қўшиқлар томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Солистлардан Э. Қандов, Э. Расулхўжаева, В. Гилевичлар ўз талантини намойиш қилдилар. Концерт мароқли ўтди.

И. ОЗЕРОВ.

ЯХШИ НИЯТ

Чуст районидаги «Ленинград» колхозида мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш қизғин бораётир. Қ. Мансуров, В. Султонов, С. Йўлдошев, Н. Абдиев каби колхозчилар ҳар куни 600-700 туп кўчат ўтқазмоқдалар. Ҳозиргача 50 минг туп тут, гилос, олма, ўрик ва бошқа хил кўчатлар ўтқазилди.

В. МАҲМУДОВ.

Ш. Тюшевнинг хабарида Чироқчи районидаги «Кўндала» совхози қишлоғи обод бўлаётгани хабар қилинади. Ишчи-деҳқон мухбирларидан Оржоникидзе районлик А. Сулаймонов, задарёлик У. Кўчқоров, Тошкент шаҳридан А. Жабборов, С. Норбоев, шерободлик И. Норбоев, З. Эшонқулов, чимкентлик И. Тумгенов, амударёлик А. Нажмиддинов ўртоқлар, ҳарбий хизматчилардан Давлатов ва Маматқуловлар йўллаган хат-хабарларда ҳам ҳаётимизнинг турли соҳаларига доир яхши фикрлар баён этилган.

Бу йил республикамиз корхоналари қаторига яна бир кўн комбинати қўшилади. Бу комбинат Тошкентда қурилмоқда. Шу кунларда унинг цехларига ускуналар монтаж қилинмоқда. Комбинатнинг биринчи навбати йилига 30 минг тонна қаттиқ чарм ишлаб чиқаради. Сиз суратда: ускуналар монтажида қатнашаётган илғор электр пайвандчи Шариф Иномовни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

ТЕХНИКА ТАХТ БЎЛСИН!

Қишлоқ хўжалик машиналарини тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1965 йил 10 мартга бўлган

М А Ъ Л У М О Т

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун—областлар, иккинчи стун—барча маркадаги тракторлар, учинчи стун—шу жумладан чопиқ тракторлари, тўртинчи стун—ҳайдов тракторлари, бешинчи стун—плуглар, олтинчи стун—чигит экадиган сеялкалар.

Тошкент	82.3	104.4	83.9	116.7	92.4
Сирдарё	69.8	79.6	71.3	88.9	71.1
Фарғона	91.3	103.2	93.2	101.7	86.1
Андижон	93.2	97.4	92.1	93.3	87.5
Самарқанд	83.9	97.3	86.8	92.8	64.8
Бухоро	82.9	85.3	86.7	96.9	67.2
Қашқадарё	85.5	121.6	83.3	116.1	93.4
Сурхондарё	85.7	65.8	82.9	68.0	82.8
Хоразм	77.0	78.1	77.2	85.0	68.6
Қорақалпоғистон АССР	74.9	78.8	69.8	87.4	56.2

МАҲАЛЛИЙ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА:

ЧЎПОН МИНБАРИ

Чўпонлик — Ҳамро Бозорбоевнинг ота касби. Кекса чўпон Бозорбой ака пенсияга чиққач, унинг ўрнига ўғли қолди. Мана ўн йилдан буён у чўпонлар бригадасига раҳбарлик қиляпти. Бозорбоев бошлиқ бригада бултур ҳар 100 бош совлиқдан 132 тадан қўзи, ҳар қўйдан 3,5-4 килограммдан жун олишга муваффақ бўлди.

«Сирдарьинская правда» газетаси Фориш районидаги Киров номли совхоз чўпони Ҳамро Бозорбоевга ўз минбаридан жой берган. Моҳир чўпон бой тажрибаларини ҳикоя қилиб, бу йил ҳар юз совлиқдан 150 тадан қўзи оламиз, ваъдага вафо қиламиз, деб ёзади.

ДЕПУТАТЛАР ҲИСОБИ

«Совет Қорақалпоғистони» газетаси яқинда Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Совет ишлари бўйича бўлим мудири ўртоқ А. Абдуллиннинг мақоласини босиб чиқарди. Унда депутатлар сайловчиларнинг наказларини қандай бажараётганликлари ҳақида ҳисоб бераётганликлари кўрсатилган.

Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати ўртоқ Г. Н. Олейниченко Мўйноқдаги 155-сайлов округи сайловчилари билан учрашиб, ўз фаолияти тўғрисида, меҳнаткашлар олдида турган вазифалар ҳақида сўзлаб берган. Сайловчилардан Сариев, Саъдуллаев, Жуманиёзов ўртоқлар кейинги йилларда қишлоқ, овуллар обод бўлаётганлиги тўғрисида гапириш билан бирга, депутат олдига бир қанча талаблар қўйишган.

Депутат — халқ хизматкори. Улар сайловчиларнинг наказларини қандай бажараётганликлари ҳақида тез-тез материаллар бериб туриш — газеталаримизнинг муҳим иши.

КИТОБ САВДОСИ

Комсомол Ҳабибулла Убайдуллаев Косонсой матлубот жамиятининг илғор савдо ходимларидан. «Совет савдоси аълочиси» ўртоқ Убайдуллаевнинг ташаббуси билан мактабларда сотувчисиз китоб дўконлари очилган. У маҳаллий Советларга сайловлар кунини китоб сотиш уч ойлик планини ортиғи билан бажариб, кутиб олаётир.

«Чуст ҳақиқати» газетаси комсомол йигитнинг суратини, унинг яхши иш қилаётганлигини қизиқарли ёритган.

ПАХТАКОРЛАР, СИЗЛАР УЧУН

ПАХТА ТОЗАЛАШ ДАВЛАТ МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ ХОДИМЛАРИ ПАХТАКОР ХЎЖАЛИКЛАР УЧУН «РБХ» МАРКАЛИ ПАХТА ОРТИШ МАШИНАСИ ТАЙЁРЛАДИЛАР.

БУ ЯНГИ МАШИНА ХИРМОНЛАРДАГИ ПАХТАНИ ТРАНСПОРТГА ОРТАДИ. ЯНГИ МАШИНА СОАТИГА 12-18 ТОННА ПАХТА ЮКЛАШИ МУМКИН.

АНДИЖОНДАГИ «КОММУНАР» ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИ БУНДАЙ МАШИНАЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ ПАРТИЯСИНИ ТАЙЁРЛАШГА КИРИШДИ.

С. ЗОҲИДОВ.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЖАНГОВАР ЙИЛЛАР

Москвалик ҳарбий журналист, запасдаги полковник Н. Полтораков Улуғ Ватан уруши йилларида жанг майдонларида бўлиб, кўплаб ўзбек жангчилари билан учрашган, уларнинг қаҳрамонликлари гувоҳи бўлган. Қуйида унинг шу учрашувлари тўғрисидаги хотираларидан парчалар босамиз.

ТАЛАНТЛИ САРКАРДА

...1941 йилнинг ноябрида немис-фашистларнинг кучли танк қўшинлари мамлакатимизнинг энг муҳим саноат ва ҳарбий-стратегия узели — Ростов-Донни эгалладилар. Ростов-Дон эса Кавказга олиб кирадиган «дарвоза» эди. Бироқ фашистларга шаҳарда узоқ туриш насиб этмади. Орадан бир неча кун ўтиши билан совет қўшинлари: 9 ва 56-армия жангчилари жасорат кўрсатиб, талантли халқ лашкарбошилари қўмондонлигида душманга катта талафот етказдилар ва шаҳарни босқинчилардан озод қилдилар.

Ўзбек халқининг шонли фарзанди полковник Собир Раҳимов қўмондонлик қилган ўқчи полк жангчилари Ростов учун олиб борилган жангларда алоҳида маҳорат кўрсатдилар. Полк Оқсой районида душманга ҳужум қила бориб, бир оз музлаган Дон дарёсини кечиб, олға томон шиддат билан борди ва душманнинг орқа томонига ўтиб олди. Шиддатли жанг бошланиб кетди. Гитлерчилар полк жангчиларининг устига артиллерия ва миномётлардан дўлдек ўқ ёғдирдилар, танклар ташладилар ва шу тариқа жасур марду майдонларимизни қириб ташламоқчи бўлдилар. Лекин полкнинг қўрқмас командирларидан руҳланган шонли пиёда аскарлар, пулеметчилар, миномётчилар ва автоматчилар душманнинг тинимсиз ҳужумларини муваффақиятли даф этиб, шаҳар кўчаларига биринчилар қаторида ёриб кирдилар. Ана шу жангда Собир Раҳимовнинг полки душман солдат ва офицерларидан юзлаб кишини қириб ташлади, немис танкларидан 30 тасини, 17 та тўпини, 30 пулеметини ва 250 та автомашинасини ўлжа қилиб олди. Полкнинг кўпгина жангчилари, улар қаторида командир С. Раҳимов ҳукуматнинг юксак мукофотларини олишга муяссар бўлди.

Полковник Собир Раҳимов Ростов учун олиб борилган жанглардаёқ тажрибали жанговар командир бўлиб етишган эди. У ўзини бахтли ҳаёт йўлига олиб чиққан Совет ҳокимияти учун жонини ҳам фидо қилишга тайёр эди.

Собир Раҳимов батрак оиласида туғилди. У ота ва онасидан болалик чоғидаёқ жудо бўлди.

Собир Раҳимов гражданлар уруши йилларида Қизил Армия сафига кўнгилли бўлиб кетди. Революциядан илгари унинг бунга муяссар бўлиши амри маҳол эди. Чор Россиясининг амалдорлари рус бўлмаган маҳаллий миллат кишиларига паст назар билан қараб ҳарбий хизматга олмас, уларга қуролни ишонмас эдилар. Совет ҳокимиятигина мамлакатимизнинг барча миллат халқларига тенг ҳуқуқ берди. Раҳимов босмачиларга қарши олиб борилган жангларда кўрсатган жасорати учун биринчи марта чиқарилган Қизил юлдуз ордени билан мукофотланди.

Гражданлар уруши тамом бўлгандан кейин ёш командир Раҳимов Совет армияси сафида қолди, у Бокудаги ҳарбий билим юртини муваффақиятли тамомлаб чиқди. Ўзининг куч ҳамда билимини юртдош жангчиларни ўқитиш ва тарбиялашга сарф этди.

Улуғ Ватан уруши бошланган вақтда Собир Раҳимов ғарбий чегарадаги мотомеханизациялашган полк командирининг ўринбосари эди. Бу ерда у жуда оғир мудофаа жангларида қатнашди. Ельня остоналаридаги жангларда Раҳимов ярадор бўлишига қарамай, ўзининг қўмондонлик вазифасини қолдирмади. У Москва остоналарида бўлган жангларда катта ҳарбий маҳорат кўрсатди. Раҳимовнинг жанговар дўсти, ҳозир запасдаги офицер А. Булатов бу ҳақда шундай ҳикоя қилади: «Фашист генерали Гудериан танк группасининг қисмлари Ватанимиз пойтахти Москвага зўр бериб ҳамла қилмоқда эдилар. Уларнинг йўлида ўзбек жангчиларининг мотомеханизациялашган полки ва отлиқлар қисми ғов бўлиб турарди. Улар ўзлари ишғол қилган мудофаа районини қўлларида мардларча сақлаш билан бирга, фашистларнинг жуда кўп аталаларини қайтариб турдилар. Жангнинг энг қийин дақиқаларида ўзбек жангчилари орасида уларнинг юртдош баҳодир командири пайдо бўлди. У яна ярадор бўлганига қарамай, жанговар топшириқни бажаргунча сафда қолаверди».

...Фронтнинг жуда кўп участкаларида, ўнлаб жанг ва тўқнашувларда Ўзбекистоннинг жасур ўғлони Собир Раҳимов қатнашди. У полк командири, дивизия командирининг ўринбосари ва дивизия командири бўлди. Унинг кўксини жанговар ва саркардалик орденлари безади. Унга ўзбек жангчилари орасида биринчи бўлиб генерал унвони берилди.

Генерал Собир Раҳимовнинг хизматларини айтиб адо қилиш қийин. Кубандаги масъулиятли операциялар олдидан Краснодар яқинида Собир Раҳимов дивизияси жанг олиб бораётган вақтда самолёт келиб қўнди. Бу самолётда Москвадан бош қўмондонликнинг махсус вакили келиб, генерални жанговар муваффақиятлари учун табриклади ва унга муносиб мукофот топширди.

Мамлакатимизнинг жанубида фашистлар тор-мор этилгандан кейин генерал Собир Раҳимов фронтдан чақириб олиниб, Совет армияси бош штабининг олий ҳарбий академиясига ўқишга юборилди. Жўшқин, тадбиркор, бой ҳарбий тажрибага эга бўлган Собир Раҳимов ҳарбий билимларни муваффақиятли эгаллаб, ўткир саркардалик қобилиятини кўрсатди. Ўқишни тамомлагач, у яна жанг майдонларида жавлон ура бошлади. Генерал-майор Раҳимов 1 ва 2-Белоруссия фронтларининг масъулиятли участкаларидаги дивизияларга қўмондонлик қилди. Барановичи ва Данциг шаҳарларини немис босқинчиларидан озод қилиш учун олиб борилган жангларда қатнашди.

1945 йилнинг март ойида ғалаба жуда ҳам яқинлашиб қолган, немис-фашист босқинчиларнинг тинка-дармони қуритилган бир вақтда совет жангчиларининг севимли қўмондони жасур генерал Собир Раҳимов ҳаётдан кетди. У жанг майдонида мардларча ҳалок бўлди.

Ажойиб инсон, Ватанимиз душманларига шафқатсиз ва ўз халқини юракдан севган киши билан фахрланамиз. Унинг номи халқимизнинг хотирасида абадий яшайди.

ҚЎРҚМАС ПАҲЛАВОН

1942 йилнинг декабрь ойида гитлерчилар қўмондонлиги Сталинград ёнида қуршаб олинган қўшинларини қутқариш учун кучли ҳужум уюштирди. 12 декабрда душманнинг авиация мададидан фойдаланган жуда катта кучлари шимолий Котельниково районида ҳужумга ўтди. Бепоён даштликларда шиддатли қонли жанглар кизиб кетди.

Совет информация бюросининг ўша кунларда эълон қилган ахборотида айтилишича, душман ўзининг аскар ва қурол-яроғ жиҳатдан бирмунча устунлигидан фойдаланиб, қисмларимизни сиқиб қўйишга ва Волга бўйидаги шаҳарга олиб борадиган бир қанча манзилгоҳларни ишғол қилишга муваффақ бўлган эди. Фельдмаршал Паулюснинг қуршаб олинган қисмлари шу ерда жойлашган эди. Бироқ мудофаа мақсадларида олиб борилган қизғин жанглардан кейин қўшинларимиз душман кучларининг тинкасини қуритди, кейинчалик эса қарши ҳужумга ўтиб, фашистларнинг қаршилигини синдирди ҳамда уларни ғарби-жанубга — 20-25 километр нарига улоқтириб ташлади. Бизнинг қўшинларимиз аҳоли яшайдиган бир қанча пунктларни: Қуйи-Кумск, Васильевка, Капкинка, Париж коммунаси, Бирзовой, Юқори-Кумск, 2-Жутов ва Кликовни яна ишғол қилдилар.

Душманнинг жуда кўп шиддатли атакаларини қайтаришда алоҳида маҳорат кўрсатган жангчиларимиз орасида кекса коммунист, гражданлар урушининг қатнашчиси капитан И. С. Никитиннинг батареяси бор эди. Қизил аскар Камол Пўлатов ана шу батареяда мўлжалга олувчи бўлиб хизмат қилди. Кўҳна Дон чўлларида, Каткинка қишлоғи ёнида ўзбекистонлик бу қўрқмас паҳлавон ўз номини абадий ўчмас қилиб қолдирди.

...Немис танклари уч томондан ёпирилиб келар эди. Кучлар тенг бўлмаган жанг бўлиши кутиляпти. Немисларнинг 36 та оғир ва ўртача танклари 4 та тўп ва 3 та миномёт билан қўшинларимизнинг олдинги отрядига қарши кела бошлади. Уларни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам тўхтатиш керак эди. Капитан Никитин ҳам ўзининг кузатиш пунктидан жангчиларга: «Ўлсак ўламиз, аммо душманга йўл бермаймиз!» деб хитоб қилди.

Бу муқаддас қасамёд эди. Артиллериячилар ҳам ана шу сўзларни такрорладилар. «Йўл бермаймиз. Душман ўликларимиз устидангина ўтиши мумкин», — деди Камол Пўлатов ва қуролини маҳкам тутди.

Фашистлар марди-майдонларимизнинг ярим ҳалқа доирасини қисқартирмоқдалар. Душман тирик куч ва қурол-аслаҳа жиҳатдан устун эканлигини сезиб ўт очиш позицияларимиз томон олға қараб бостириб келмоқда. Тўплар ва миномётларимиз душман танкларига қарши ўт очмоқдалар. Капитан Никитин немис танкларининг тобора яқинлашиб келаётганлигини команда пунктидан кўриб турар эди. Танклардан тўрттаси қопқора тутун остида қолиб жойидан қўзғолмаётган бўлса ҳам гитлерчилар ҳужумларини тўхтатмаётирлар.

— Бундай қаҳрамонлар билан ғалаба қозонмаслик мумкин эмас! — деди ифтихор билан капитан ўзининг сиёсий қисм бўйича ёрдамчисига, — ажойиб жанг қиляшпти!

Ана, душманнинг свастика тамғаси босилган машиналаридан бири тўппа-тўғри Камол Пўлатовнинг расчети томон келяпти. Қаҳрамон тўпнинг ёнида ёлғиз ўзи қолди. Тўп командири, ўқловчиси жуда оғир ярадор бўлиб қонга беланиб ётишибди. Тўп ҳам ишдан чиқиб қолди: снаряд парчаси тегиб унинг лафетини ишдан чиқарди. Жангчининг хаёлига «энди нима қиламан?» деган ташвишли фикр келди. Душман танки эса беомон яқинлашяпти. Бу ваҳший ва шафқатсиз йиртқич. У оғамиз рус халқининг уйини вайрон қилмоқчи, унинг далаларини оёқ ости қилмоқчи, сўнгра эса совет кишиларини ўз қулларига айлантирмоқчи. Йўқ, бунга йўл қўйиш мумкин эмас.

Ўзбек йигити Камол Пўлатов рўй-рост ўрнидан турди. У бир минут сукут қилди. Жангчи иккита гранатани бағрига босиб олиб, танкка қарши юрди, фашист танкининг ўрмаловчи ғилдиракларини остига ўзини ташлади. Портлаш юз берди. Пўлатдан ясалган баҳайбат машина тепага бир кўтарилгандай бўлди, кейин парча-парча бўлиб кетди...

Кенг чўлда қош қорайиб жанг тўхтагач, батарея командири, Камолнинг яқин дўстлари-у туғилган қишлоқ — Бухоро область, Ромитан районидаги Ленин номли колхозга Камолнинг қаҳрамонларча ҳалок бўлганлигини маълум қилиб мактуб йўлладилар. Бу мактубнинг охирида шундай дейилган:

«...Халқимиз ўзининг мард ҳимоячилари тўғрисида, уларнинг қаҳрамонлиги, жонажон еримиз учун жонларини фидо қилганликлари тўғрисида ажойиб қўшиқлар тўқийди. Ана шу қўшиқлардан бири Совет Иттифоқи қаҳрамони, Ленин номли колхоздан чиққан ёш ўзбек Камол Пўлатовга бағишланишига шак-шубҳа йўқ».

ЖАНГЧИ ХАЁЛЛАРИ

Окопда қизиган тупроқнинг ҳиди анқир эди. Унинг тепасида уюлган тупроқдан ғалати кўкатлар қуёшга томон бўй чўзган, чўлнинг теварак атрофи эса ям-яшил. Баҳор нафаси барқ уриб турарди.

Тунда отишув тугагач, яқингинада кўриниб турган ўрмондан қўрқа-писа сайраган булбулнинг овози эшитилди. Окопда мудраётган ўзбек йигити Иброҳим Тўхтабоев кўзини очиб, диққат билан қулоқ солди. У ҳисларини юрагига сиғдиролмай, ёнида пинакка кетиб ўтирган дўсти Чернишни тирсаги билан туртди.

— Микола эшитяпсанми?

Черниш чўчиб ўрнидан турди ва милтиғига ташланди.

— Нега чўчиб кетдинг? Эшитяпсанми, гул ошиғи сайраяпти.

— Қўйсанг-чи... — деб ғудуллади Черниш окопда чўққайиб ўтирар экан.

Микола дўсти Миша Астаховни ҳам уйғотди. У кўнглига таскин бериш мақсадида Астаховга Днепрнинг тўлиб оққан кезлари тўғрисида, биринчи Майни Киевда қандай байрам қилганликлари тўғрисида сўзлаб берди.

Астахов Москвадаги «Изолятор» заводида ишлар эди. Уртоғининг сўзлари унинг ҳам хотираларини уйғотди... Ленинград шоссесининг беғубор тонги... Ишга ғиззиллаб олиб кетаётган троллейбус... Катя Дорохова билан сайр-томоша қилиб юрган сутдек ойдин кечалар... Астахов оҳиста уҳ тортиб чўнтагидан папирос олди.

Уртоқларнинг суҳбати қизиб кетди. Уларнинг ҳар бири ўз таассуротларини сўзлаб беришарди.

Шарқ томондан тонг ёришиб келмоқда. Қаердадир ўрмон тўрғайи сайради, чап томонда эса пулеметнинг овози эшитилди. Ҳаво соф ва салқин. Солдатлар жанговар постларини эгалладилар. Уларнинг олдида душман турибди.

Н. ПОЛТОРАКОВ,
запасдаги полковник.
Москва.

МЕҲНАТГА ҲУРМАТ

Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин газ саноати илғорларига ҳукумат мукофотларини топширди. 12-қурилиш бошқармаси механизациялашган колоннасининг раҳбари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган Владимир Митрофанович Прокопенкога узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медали топширилади. Механизациялашган колоннанинг бригадири Д. Зинабетдинов, «Газлинефтегаз» операторн А. Бамуратов ва шу бошқарманинг пармалаш мастери Х. Х. Шокировларнинг кўксини Ленин орденлари безайди.

Газ саноатининг ходимлари ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлиги учун партия ва ҳукуматга қизғин ташаккур билдириб, етти йилликнинг якунловчи йилини янгидан-янги ишлаб чиқариш ютуқлари билан нишонлашга қарор берганликларини айтдилар. (ЎзТАГ).

Камончи

Ойбек

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИГА БАҒИШЛАЙМАН. (Автор).

I.

Холдор созчи қирқ йил чалган эди соз,
Гўзал чертар эди танбур—дуторни...
Санъати — ҳам ҳаёт, ҳам ишқ, ҳам номоз,
«Қиллар тош титратар!» деб ишонарди.

Илк дафъа мусиқи оташин Холдор
Қалбида чин туйди — саккиз-тўққизда!
Бир қўшни келинчак — кўзлари ҳумор,
Садолар сеҳридан берганди мужда...

Эрини бозорга жўнатиб ҳар кун,
Келин оқшомгача ёлғиз қоларди.
Уй деган зиндондан силжишми мумкин?
Унга эрмак фақат маъсум Холдорди...

Бола билмас нега келин паришон,
Нега кўзларидан томчилар тошар?
Нега «уҳ» тортиб у ётар кўп замон?
Ёш фикр саволлар ичида қолар...

Танчасида янги атлас кўрпалар,
Юмшоқ гиламларнинг қон чаман нақши...
Асбоблар-ла яшнар бутун токчалар,
Шип-тоқи зийнати нақадар яхши!..

Айниқса, Холдорга ёқар бир нарса:
Мўлжалда адашмай «қу-қу»лаган қуш.
«Қушни олиб беринг, кўрай бир марта!»
Келин дерди: «Ананг ёнига бир туш!».

Бу чиройли келин чаларди дутор,
Унинг қилларида ўтарди кундуз.
Уни элитганди титроқ садолар,
Чайқалар гўзал бош, сийна ва ўмуз...

Боланинг руҳида куйлар мавж урди...
Аллақандай гўзал хаёлий диёр —
Сари бу садолар аста учирди.
Узоқлашса ундан кўнгил беқарор.

Кейин у дуторни олади қўлга,
Билар-билмас уни чертади баъзан.
Келин ўргатади, солади «йўл»га,
Сўнг Холдор берилар бутун шавқ билан.

Йўқчилик сургади ҳаётга эрта,
Чойхонага шогирд ўн ёшида у.
Юмуш-ла учарди, қўнмасди ерга,
Чой ташир, тўлдирар катта хумга сув...

Келарди кўп дайди сайёр машшоқлар,
Узича улардан сабоқ оларди.
Қилларда ўйнаса кичик бармоқлар,
Ҳар томондан унга «балли!» ёғарди.

Баъзи вақт икки-уч серзавқ чапани
Чойхонага қўниб, дамларди палов.
Шўх сайрар уларда дутор пардаси,
Холдор разм солиб, уқарди дарров...

II.

У бир қанча йилнинг ичида машҳур.
Юрарди тўйларга ва йиғинларга.
Гапхўрлар нозини тинглашга мажбур,
Бошини суқарди ҳар хил инларга,

Овозаси баланд, ҳамёни қуруқ.
Кўзларин уқалаб чиқарди ҳар чоғ —
Қийқириқ базмдан... Ранг-рўйи ўчиқ,
Ота-онасига ёқолмас чироғ...

Дўст-ёр тутунмас «дурустроқ» одам.
Донғида қандайдир сирли доғ бор-ди.
Кўзларнинг жилваси унинг-чун мубҳам
Ҳар ким кибр ила баланд боқарди...

Уйланмоқ истади, кенг орзу-хаёл:
«Ҳар танноз қиз мени тилар албатта!».
Лекин бу орзулар бўлди поймол,
Йиллаб қиз ахтарди хола ва амма.

Умид-ла босароқ ҳар остонани,
Совчилар чиқарди ғам юки билан.
Яхши қабулдан сўнг ҳар қиз онаси,
Табиий сўрарди куёв касбидан:

— «Айналай, дунёда тенгсиз созанда,
Ва ҳоказо...» (Совчи мақташга эпчил!)
— «Айби йўқ, беқусур эмас ҳар банда,
На қилай, қизим ёш... бўлмайди, сингил!».

Баъзи шаддод она айтарди дангал:
— «Койиманг, бир камим танбурчимиди?
Касб топади эсли йигит ҳар маҳал,
Созчилар, ўргилай, шайтон шериги!».

Нақ ўттиз ёшида уйланди Холдор,
Бир етим қизчанинг тақдири эмиш!
Ортди бола-чақа... Нон-кийимга зор,
Мумкинмас садолар ила тўйдириш!

Қаерда тўй-ҳашам бўлса қидирди,
(Сознинг саси гўзал, ҳақи кўп аччиқ!).
Қашшоқлик зўр бериб рўзғорга кирди.
Ҳар йилнинг баҳори қишидан қаттиқ!

Йўқчилик Холдорни сурди танъяга,
Наша тутунида дардни ўрарди.
Ғазаб, сиқинтидан у кўп мартаба
Танбур-дуторини тошларда ёрди...

III.

Салимжон битириб «етти йилликни»,
Онасига деди жиддий ва мағрур:
— «Москавга кетаман, унда мусиқи —
Мактабига кирсам...» — «Уҳ, курсин танбур!».

— «Ойи, танбур эмас!..»—деди Салимжон.
— «Бари бир эмасми? Болам, қулоқ сол,
Сен ёлғиз таянчим, — дерди меҳрибон,—
Ишчи бўл, дўхтур бўл, майли бўл ҳаммол!

Музиканчи бўлма, мен эмас рози,
Отангни ўйлаб кўр, нима бўлди у?
Узини ва мени куйдирди сози,
Майли, Москавга бор, бошқа илм ўқи!».

Отадан қолганди олти ёшида,
Унинг ёш қалбига кирганди чуқур —
Мусиқининг сеҳри. Ота машқида
Куйларнинг жаранги берарди сурур.

Мактабда, мусиқи тўгарагида
Кўрсатган эди у ёрқин истеъдод.
Салимжон руҳининг ҳар заррасида
Чолғу ишқи ёнар кундан кун зиёд...

Кўнглининг сирини очди онага.
(Бола орзусига она—мулойим!).
Жўнади, ўқиди у ёна-ёна,
Бизда орзусига ҳар кимса ҳоким.

IV.

Театр залида одам зич... қий-чув.
Юраклар қайнаган; кулги ва гап-сўз.
Юзлар жилвасида — чидамсиз туйғу,
Шод ва нурли ҳамма қари ва ёш кўз...

Бу ерда сиёсат, санъат арбоби,
Бу ерда ҳақиқий меҳнаткаш омма.
Бу ерда жаҳоннинг энг бахтли ёши,
Ҳаёт олган бари баҳор айёмда.

Ипак мавжларини йиғади парда,
Саҳнада яшнайди латиф бир гулбоғ...
Барча ҳаракатлар кесилди шартта,
Сўзларни бир сеҳр тортганди шу чоғ,

Ҳар вақт эшитилган рангсиз бир эълон,
Ёши йигирмадан ошмаган йигит —.
Саҳна ўртасида турди Салимжон,
Киприк қимирлашин сезажак жимжит.

Йигит—руҳга сингган табассум каби
Камон ила шундай бирикди дарҳол.
Садолар-ла учди ҳислар галаси,
Нақ ҳаёт уйғотган баҳорги шамол...

Дам майин титрарди руҳланган камон,
Дам кучли ёйилар жонли тўлқини...
Садолар тинарак жўшар ногиҳон,
Қандай чуқур саслар, ранги, мазмуни!

Мана камон қалби узилди бир зум,
Залда бир гулдурос, қасирға-чапак.
Ҳамма ҳам оёқда, ҳисларда ҳужум!
Йигитлар ва қизлар отарди чечак.

Бир пастда саҳнада гуллар хирмони...
Йигит бош эгарди ҳадсиз меҳрга.
Бир бурчакда туриб мушфиқ онаси:
— «Менинг ўғлим»!... дерди тўниб сеҳрдан.

Қолмаганди шу он ўзга бир армон,
Қувончдан кўз ёши мўл-мўл оқарди.
Гул, олқиш қоплаган ўғлини шу он
Бағрига босишга, ўпишга зорди...

НАВБАҲОР

А. Тўраев фотоэтюди.

ЧЕТ ЭЛ АХБОРОТИ

ЖАЗОИР БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ҚОҲИРА, 11 март. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг Найробида ўтказилган мажлисидан бу ерга келган Жазоир ташқи ишлар министри Бутефлика бундай деди: Жазоир ҳукумати Германия Федератив Республикаси ва араб мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар масаласида Бирлашган Араб Республикаси тутган йўлни қўллаб-қувватлайди.

Бутефлика араб мамлакатлари ташқи ишлар министрларининг 14 мартда Қоҳирада очиладиган кенгашида иштирок этади. Маълумки, мазкур кенгашда араб мамлакатлари билан Ғарбий Германия ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги масала муҳокама қилинади.

ЖИНОЯТЧИЛИК КЎПАЙМОҚДА

ВАШИНГТОН, 11 март. (ТАСС). Қўшма Штатларда оғир жиноятлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда, деб хабар берди федерал тергов бюроси.

Ўтган йили АҚШда 1963 йилдагига қараганда 250.000 та кўп оғир жиноят содир бўлди. Федерал тергов бюросининг директори Гуверннинг айтишича, 1964 йилда одам ўлдиришлар сони ўтган йилдагига нисбатан 9 процент, ўғирликлар сони 12 процент кўпайган.

ИРҚЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШАЁТГАН КИШИЛАРНИ ҚАМАБ ҚЎЙМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 11 март. (ТАСС). Негрларга гражданлик ҳуқуқлари берилишини талаб қилган намойиш қатнашчиларидан 85 киши кеча Калифорния штатидаги Лос-Анжелос шаҳрида қамаб қўйилди.

Намойишчилар ирқчиларнинг Селмадаги бебошликларига қарши норозилик билдирган эдилар.

ЖАЛОЛОБОДДА ТАНТАНАЛАР

КОБУЛ, 12 март. ТАСС мухбирлари **А. Ступак** ва **А. Петров** хабар берадилар:

Кеча Жалолобод ирригация системаси тантанали суратда очилди. Тантаналарда қатнашиш учун подшо Муҳаммад Зоҳиршоҳ, Бош министр Муҳаммад Юсуф, министрлар, Афғонистоннинг атоқли давлат ва жамоат арбоблари келишди. Бу ерда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. С. Полянский бошчилигидаги Совет ҳукумат делегациясининг аъзолари ҳам бор эди.

Жамоат ишлари министри Муҳаммад Азим тантаналарни очиб, Жалолобод ирригация системасини қуриш тарихига тўхталиб ўтди. У, Совет Иттифоқининг ва ана шу системани қуришда бевосита қатнашган совет мутахассисларининг ролини алоҳида уқтириб ўтди. Шундан кейин Совет ҳукумат делегациясининг бошлиғи Д. С. Полянский микрофон олдига келди.

Д. С. Полянский Жалолобод ирригация каналининг очилиши муносабати билан афғон халқини Совет ҳукумати номидан табриклади.

Бу қурилиш, деди Д. С. Полянский, афғон ва совет бинокорларининг қардошларча мустаҳкам ҳамкорлиги туфайли тугалланди. Биз, деб сўзини давом эттирди у, асрлар бўйи давом этган мустамлакачилик зулми натижасида ўз тараққиётида орқада қолган барча халқларнинг тез суръатлар билан олға бориб, фаровонликни оширишга эриша олишларини истаймиз.

Совет делегациясининг бошлиғи сўзининг охирида афғон халқининг мустақил миллий тараққиёт йўлида янги муваффақиятларга эришувини тилади.

Шундан кейин, Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ гапирди. У айтдики, Жалолобод системасининг қурилиши Афғонистоннинг экономикасини ривожлантиришда улуғ Совет Иттифоқининг беғараз ва дўстона ёрдам берганлигини кўрсатувчи янги далилдир.

Муҳаммад Зоҳиршоҳ нутқини тамомлаганидан кейин, тўғонга кира беришдаги лентани қайчи билан кесади ва Совет делегацияси ҳамда ҳукумат аъзолари билан биргаликда тўғонни ҳамда гидроэлектростанцияни кўздан кечиради.

Шундан кейин, подшо Муҳаммад Зоҳиршоҳ бинокорларга Афғонистоннинг Олий орденларини топширади. Совет ҳукумат делегациясининг бошлиғи Д. С. Полянский ҳам мукофотланганларга Совет Иттифоқининг орден ва медалларини топширади.

Тантана қатнашчилари Жалолобод шаҳрида қисқа вақт дам олганларидан кейин Жалолобод ирригация системасидаги бошқа иншоотларни кўздан кечирдилар.

ШОНЛИ 20 ЙИЛЛИК

ХАНОЙ, 11 март. ТАСС мухбири **Е. Кобелев** хабар беради:

Бугун Вьетнам халқи Жанубий Вьетнамдаги Куанг-Нгай вилоятида қўзғолон бошланган куннинг 20 йиллигини нишонлади. Шу қўзғолон бўлажак 1945 йилги август революциясининг биринчи зафарли қалдирғочи бўлган эди. 1945 йил март ойининг бошларида Куанг-Нгай вилоятининг партия комитети вилоятда ҳокимиятни қурол ёрдами билан босиб олиш учун объектив қулай шарт-шароитлар пайдо бўлиб қолди, деган хулосага келди. Мустамлакачиларнинг Батодаги ҳарбий пости яксон қилингандан кейин қўзғолон тезда бутун вилоятга ёйилди. Қисқа вақт ичида мамлакатнинг шу районида бутун ҳокимият халқнинг қўлига ўтди. 5 ойдан кейин Вьетнамда ялпи қуролли қўзғолон бошлангач, озодликка эришган Куанг-Нгай вилоятининг собиқ партизан қисмлари мустамлакачиларни ҳайдашда ўз қўшниларига кўмаклашдилар. Кейинчалик мунтазам ҳарбий қўшилмаларга айлантириб қайта тузилган партизан қисмлари Вьетнам халқининг Француз мустамлакачиларига қарши узоқ давом этган озодлик урушида жуда катта роль ўйнадилар.

Жанубий Вьетнам халқи ўз ватанини янги душман — Америка империализми хуруҗларидан ҳимоя қилиш учун яна қўлига қурол олишга мажбур бўлган ҳозирги вақтда Куанг-Нгай вилоятининг мард партизанлари ўз жанговар традицияларига илгаригидек содиқ бўлиб қолмоқдалар. Жанубий Вьетнам халқ қуролли кучлари Плэйку, Ан-Кха ёнида, 19-сонли йўлда ажойиб ғалабага эришганлиги тўғрисидаги хабар яқинда бутун дунёга тарқалди. Бу — ҳозир ана шу районда Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти қуролли кучларининг негизини ташкил этган бато партизанларининг шонли ишларидан биридир.

Бугун Вьетнам газеталари Бато қўзғолонининг 20 йиллигини нишонлаб, бундай деб ёзмоқдалар: биз аминмизки, Жанубий Вьетнам халқи Америка империалистларини ва уларнинг гумашталарини тор-мор қилиб ташлайди, ўз мамлакатини озод қилади ва ватанимиз яна бирлашади.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 11 март. (ТАСС). Бош министр Помпиду телевидение орқали сайлов олди нутқи сўзлаганидан кейин Франция Коммунистик партияси баёнот эълон қилди. Баёнотда бундай дейилади: ҳукумат тепасида турган партия радио ва телевидениедан фойдаланиб келаётган бир пайтда оппозиция муниципал сайловлар арафасидаги сайлов кампанияси жараёнида ўз қарашларини баён қилиб бериш учун ана шу пропаганда воситаларидан фойдаланиш имкониятига эга эмас.

Компартия Помпиду сўзлаган нутқнинг моҳиятига тўхталиб, Франция экономикаси қийинчиликларни бошидан кечираётганлигини бош министр тан олди, деб уқтиради. Айни махалда бош министр бир қулоч ваъда берган бўлса ҳам, ҳукумат шу ваъдаларини қандай қилиб бажармоқчи эканини тушунтириб ўтмади.

Компартия меҳнаткашларни ва демократларни ҳукуматга зарба беришга, бўлажак муниципал сайловларда ҳукмрон ЮНР партиясининг номзодларига қарши овоз беришга ҳамда ишчиларнинг ва демократик кучларнинг ғалабасини таъминлашга чақиради.

Жосуслик мақсадидаги учишлар

ЧОМБЕ САМОЛЁТЛАРИ ЖОСУСЛИК МАҚСАДИДА УГАНДА ТЕРРИТОРИЯСИ УСТИДА УЧИБ ЮРИБДИ. БУНДАЙ УЧИШЛАР УГАНДА СУВЕРЕНИТЕТИНИ ЖИДДИЙ РАВИШДА ПОЙМОЛ ҚИЛИШДИР, ДЕДИ УГАНДА БОШ МИНИСТРИ МИЛТОН ОБОТЕ. У, ЧОМБЕГА ЁРДАМ БЕРАЁТГАНИ УЧУН АҚШ ҲУКУМАТИНИ ҚАТТИҚ ТАНҚИД ҚИЛДИ. (ТАСС).

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● Куба пойтахтида радиоэшиттириш ва телевидение масалалари билан шуғулланувчи халқаро ташкилотнинг сессияси очилди. Турли мамлакатларнинг вакиллари ҳозирги замон радиоси ва телевидениесининг техникага оид актуал проблемаларини муҳокама қиладилар. Сессия ишида совет делегацияси ҳам қатнашмоқда.

● АДН агентлигининг хабарида айтилишича, Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлин аҳолисидан 102 киши сўнгги уч кунда Германия Демократик Республикасига кўчиб ўтган.

● Анқарада 1965—1966 йилларда товар айирбошлаш тўғрисида Туркия Республикаси билан Польша Халқ Республикаси ўртасида протокол имзоланди. Польша Туркияга жуда кўп хил химиявий буюмлар, станоклар, инструментлар, электр двигателлари, мотоцикллар ва бошқа товарлар, Туркия Польшага пахта, тамаки, фанера ва бошқа бир қанча товарлар юбориб туради.

● Лейборист Орм ҳарбий ҳаво кучларига қилинадиган харажатлар сметасини муҳокама қилиш вақтида умум палатасида гапириб, ҳарбий мақсадларга қилинаётган харажатлар муттасил ошиб бораётганлигига қарши норозилик билдирди. Бошқа депутатлар ҳам норозилик билдирганликларига қарамай, палата ҳарбий-ҳаво кучларига қилинадиган харажатлар сметасини 561 миллион фунт стерлинг миқдорида, яъни ўтган йилдагидан 46 миллион фунт стерлинг кўпайтириб тасдиқлади.

● Хитойда устрица овлаш учун ясалган мамлакатда биринчи махсус кема сувга туширилди. Бу кемани Шанхайдаги «Чжунхуа» корхонаси кемасозларининг коллективи қурди. (ТАСС).

ФАН ажойиботлари

«Яшил девор»лар

Самолётдан қарасангиз Қирғизистон тоғлари орасида Талас водийси ястаниб кўринади. Водийда минглаб қўй-қўзи отарлари, подалар, сурув-сурув отлар боқилади. Деҳқонлар эса лавлаги, тамаки ва бошқа экинлар етиштирадилар. Водийнинг тупроғи унумдор. Лекин бу ерда ёмғир кам ёғади, тез-тез қуруқ шамол эсиб туради.

Урмон хўжалиги ходимлари водийга оқиб кирадиган ана шу зарарли шамолларнинг йўлини тўсиш мақсадида «яшил девор»лар — иҳота дарахтзорлари барпо қила бошладилар. Ўтган йилнинг кузида 10 километр узунликда иҳота дарахтзорлари барпо этилди. Бу йил Ур-Марал, Кумуш тоғ, Челди дарёлари бўйларида ҳам ана шундай «яшил девор»лар барпо этилади.

Болидни кўрган борми?

Мамлакатимизнинг Марказий Европа қисмида яшовчи кишилар шу йилнинг 19 февралида соат 20 дан 55 минут ўтганда (Москва вақти билан) жуда ёрқин метеор — болид учиб ўтганини кўришга муяссар бўлдилар. Лекин болид қаерга тушганлиги ҳали аниқ эмас. Астрономлар унинг «адрес»ини аниқлаш учун маълумотлар тўпламоқдалар. Болидни кўрган кишилар олимларимизга қимматли маълумотлар юбормоқдалар.

СССР Фанлар академиясининг метеорит комитетига жуда кўп хатлар келди. Кўрганларнинг ёзишича, болид думалоқ шаклда бўлган. У учганда ҳавода қизғиш-кўкиш из қолдирган.

Метеоритларни ўрганиш бизга Ернинг ва бошқа планеталарнинг келиб чиқишини билишда қимматли маълумот бўлиб хизмат қилади. Бу маълумотлар ракеталарни, Ернинг сунъий йўлдошларини учириш учун ҳисоб-китоб ишлари олиб боришга ҳам ёрдам беради.

Ойнадан камалак...

Лисичан ойна заводи коллективи (Донбасс) ўтган йил Москвадаги «Россия» меҳмонхонасини безаш учун жуда кўп ойналар юборган эди. Бу ойналарда 72 хил ранг бор. Ҳозир завод коллективи 150 хил рангда товланадиган дераза ойналари тайёрламоқда.

— Биз тайёрлаётган дераза ойналари камалакдек товланади, — дейди завод директори Федор Обливальний, — яқинда ундаги рангларни, жилоларни янада кўпайтирамиз.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

13 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбекистон композиторларининг лирик асарлари. 9.25 — Рақс куйлари. 9.50 — «Умумхалқ байрами» (тож.). 10.10 — Локшиннинг «Ҳаётимиз куни» сюитаси. 10.30 — Ўзбек кинофильмларидан қўшиқ ва куйлар. 11.10 — «Ҳамма сайловга» (ўзб.). 11.25 — Ўзбекистон ёш композиторлари асарлари. 12.15 — Жаҳон халқлари куйлари. 12.50 — «Олимлар ўз ишлари ҳақида» (рус.). 13.30 — Лирик концерт (рус.). 16.15 — Ёш сайловчилар талабига мувофиқ концерт. 16.50 — «Совет демократияси байрами». 17.20 — Уйғур куйлари. 18.00 — «Бу қўшиқларни эсланг». 18.30 — Куйлардан қўшиқларга. 19.20 — Озарбайжон куйлари. 20.00 — Ёшлар учун. 20.15 — Сайловчилар талабига мувофиқ концерт (рус.). 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.10 — «Музикали Тошкент» радиожурнали. 23.10 — Эстрада концерти.

Телевидение

13 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Флакснинг туши** (болалар учун кўғирчоқ фильм). 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Турналар учиб кетганда** (илмий-оммабоп фильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 18.15 — **Ҳамма сайловга!** 18.55 — **Телевизион миниатюралар** (Ёшлик студияси).

Рус тилида: 19.35 — **Экранда — севимли артистлар.** 20.15 — **Чет эл кинохроникаси** ва **Денгиз мушуги** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 21.50 — **Жафо қилма** (музикали лавҳа).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Момақалдироқ сўқмоғидан,** 14/III да кундуз **Этик кийган Мушук,** кечқурун **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Қонли сароб,** 14/III да кундуз **Қутлуғ қон,** кечқурун **Биринчи муҳаббат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Малиновкада тўй,** 14/III да кундуз **Ўғил уйлантириш,** кечқурун **Ишқинг билан.**

Кино

Оптимистик трагедия — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 4, кеч 6 ярим ва 9 да).

Хоккейчилар — СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Аҳмад қани? — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 минутгача, кеч 9.10 минут ва 10 да), НАВОИЙ номли (кеч 6 яримда).

Фонвизин кўчаси, 9-уйда турувчи **Марҳамат Йўлдошевна Бузурхўжаева**нинг 2-Қорасув кўчаси, 267-уйда турувчи Исахон Бузурхўжаевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

диссертация ёқлайдилар

1965 йил 23 март кундуз соат 2 да, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг илмий совети мажлисида

Л. С. Гребенников — техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Портлатиш усули билан тошдан қилинган тўғоннинг фильтрация хусусияти ва уни ҳисоблаш» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Учитель кўчаси, 39-уй).

1965 йил 24 март кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-математика фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Обсерватория кўчаси, 85-уй, Физика-техника институтининг конференц-зали) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Л. М. Сайдашев: «Дифференциал тенгламаларни ечишнинг баъзи тақрибий усуллари» деган темада.

В. А. Шустров: «Металларнинг катод сочилиши ва буғланишини радиоактив изотоплар методи билан текшириш» деган темада.

1965 йил 24 март кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг химия фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Куйбишев кўчаси, 14-уй, Химия институтлари кутубхонаси) химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Л. С. Смирнова: «Унгерния Северзовий Ргл. Б. Фед. алкалоидларини текшириш. Унсевининг тузилиши» деган темада.

Х. Убаев: «Винка эректа Ргл. эт шмалх. ўсимлиги илдизидаги алкалоидларни текшириш. Винканидиннинг тузилиши» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1965 йил 25 март кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг гуманитар фанлар юзасидан илмий даражалар бериш бўйича илмий совети мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 32-уй, 36-аудитория)

Р. Н. Набиевга

босилган асарлари юзасидан (диссертация ёқламасдан) тарих фанлари доктори деган

ИЛМИЙ ДАРАЖАНИ БЕРИШ МАСАЛАСИ КЎРИЛАДИ

Босилган асарлари билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Тошкент шаҳар, 1-Виборг кўчаси, 52-уйда турувчи **Карима Тожиева** (Шукурова)нинг Калинин район, «Қорасув» совхозида турувчи Низомиддин Тожиевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши—33258. Қишлоқ хўжалиги—27604. Адабиёт ва санъат—32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01732. ИНДЕКС 64543 № В. 60.